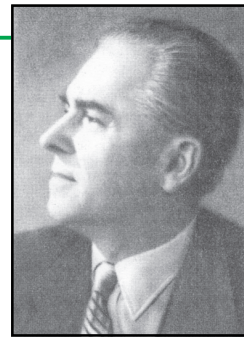

Педагогічні ВІСТІ

Березень, 2011 року

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ЗНАННЯ! ТВОРЧІСТЬ! УСПІХ!

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини — навчальний заклад на йвищого, IV рівня акредитації з хорошими традиціями та впевненим майбуттям.

За 80 років свого існування університет виріс із невеликого інституту соціального виховання в потужний багатопрофільний університет, який дав для країни десятки тисяч вчителів, зокрема, тільки за останніх п'ять років — близько 15 тисяч. Останніми десятиліттями він сформувався як сучасний університет, що здійснює комплексну неперервну підготовку у системі "бакалавр-спеціаліст-магістр-кандидат наук-доктор наук" і досягає на цій ниві суттєвих здобутків. Працевлаштування випускників денної форми навчання становить щорічно понад 80%.

Освіта в університеті здобувається з 24-х напрямів підготовки бакалаврів, 19 — спеціалістів та 15 — магістрів. На 12 факультетах, які об'єднано в 4 інститути, навчається близько 7 тисяч студентів. Навчально-виховний процес забезпечують 36 кафедр. Професорсько-викладацький склад налічує 480 осіб, серед яких 73 доктори наук, професори; більше 190 кандидатів наук, доцентів.

Навчально-матеріальна база університету включає 4 навчально-лабораторних корпуси, навчальні майстерні, два студентські гуртожитки, агробіостанцію, наукову бібліотеку, сучасні читальні зали для студентів, викладачів та аспірантів, лабораторії інформатики та обчислювальної техніки, лінгафонні кабінети, дві студентські їдальні, спортивний комплекс. Завершено повну комп'ютеризацію навчальних підрозділів; створено локальну університетську інформаційну мережу, електронну наукову бібліотеку, комп'ютеризовано читальні зали. Вільний доступ до мережі Інтернет мають студенти у 12 комп'ютерних класах та у гуртожитках. Університет є членом міжнародної мережі Інтернет університетів представлений власним порталом.

У структурі університету діють: навчально-консультативний центр на базі Корсунь-Шевченківського педагогічного училища, 5 науково-дослід-

них інститутів, аспірантура і докторантура, центр дистанційного навчання.

Ми маємо 18 науково-дослідних лабораторій, 3 науково-дослідних центри Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України.

Університет здійснив поступовий перехід на навчання за кредитно-модульною системою, а тепер реалізуємо заходи щодо впровадження Європейської кредитно-трансферної (накопичувальної) системи навчання.

Зроблено кроки щодо подальшого розвитку наукової інфраструктури: створено Інститут Міжнародного освітнього співробітництва (його очолила доц. О.А.Заболотна); в університеті вперше за всю його історію відкрито спеціалізовану вчену раду із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук. Започатковано видання ще двох збірників наукових праць — тепер їх в університеті стало 5. Це сприятиме активізації наукового життя закладу.

Науковий потенціал університету є досить потужним, і ми постійно його нарощуємо. Зокрема, за минулий рік викладачами університету захищено 2 докторських та 23 кандидатських дисертації, 13 викладачів отримали вчене звання доцента.

Спостерігається тенденція активізації патентної діяльності викладачів, удосконалення системи захисту інтелектуальної власності — у 2010 році викладачами університету отримано 2 патенти України (автор — професор Т.Н.Азізов) та 5 свідоцтв авторського права.

Радує талановита молодь — 16 студентів вибороли торік призові місця на Всеукраїнській студентській олімпіаді та конкурсах студентських наукових робіт.

Сучасний університет європейського рівня немислимий без інтенсивної і широкої міжнародної співпраці та інтеграції в глобальний освітній і науковий простір. Тому розвиток дво- і багатосторонніх міжнародних зв'язків належить до наших пріоритетних завдань. Університет є

активним суб'єктом європейського освітнього простору, нами укладено 34 угоди про співпрацю. Зокрема, у минулому році було підписано 7 угод — з навчальними і науковими установами США, Польщі, Македонії. Значно активізувалася співпраця з Росією — підписані угоди з Педагогічною академією післядипломної освіти в Московській області; з Інститутом біології Уфимського наукового центру РАН. У рамках угоди про співпрацю між Черкаською і Свердловською областями налагоджено партнерські зв'язки з Уральським державним педагогічним університетом (до речі, він теж, як і наш заклад, заснований у 1930 році).

Викладачі і студенти університету беруть участь у конференціях, програмах і проектах у Фінляндії, США, Польщі, Болгарії, Чехії, Італії, Росії, Білорусі, Узбекистані. Наші студенти продовжують навчання в магістратурі в провідних європейських і американських університетах, викладачі читають лекції за кордоном. Влітку десятки студентів є слухачами літніх шкіл у країнах, мови яких вивчаються.

Особливої ваги набувають публікації наших викладачів у зарубіжних виданнях, їх у звітному році здійснено 78.

Нам вдалося перекопати Міністерство про необхідність додаткового фінансування на розвиток університету. За листопад-грудень здійснено значну кількість ремонтних та будівельних робіт. Це і нові системи тепло- та водопостачання у гуртожитках, капітальний ремонт душових та кімнат загального користування, реконструкція електромереж, ремонт бібліотечного сховища. Загалом було здійснено робіт на суму майже півмільйона гривень. Для покращення навчального процесу придбано товарів на суму 350 тисяч гривень.

Важливу роль в житті

університету відіграє студентська рада (її очолює Алла Чухрій). Ми намагаємося забезпечити всі умови для розвитку студентського самоврядування, виявлення його потенційних лідерів. Головне, що становлення студентського самоврядування відбувається без формалізму, на основі демократичних принципів.

Через своїх представників студентство набуло вагомого голосу при вирішенні проблем навчання та відпочинку. Практикуються спільні засідання ректорату і студради університету, 6 студентів обрано до вченої ради навчального закладу. У кінці року преміювали кращих студентів за успіхи в навчанні, активну участь у громадській, спортивній та науковій діяльності.

Для цілеспрямованого духовного, культурного, інтелектуального розвитку, соціальної і психологічної підтримки особистості ми створили відділ виховної роботи, до складу якого ввійшли студклуб, спортклуб, соціально-психологічна служба. Це сприятиме координації всієї позанавчальної роботи, реалізації талантів та здібностей молоді шляхом участі у роботі товариств, клубів, гуртків, спортивних секцій, створенню у студентському середовищі сприятливого соціально-психологічного клімату.

У соціально-культурній структурі ВНЗ функціонують студентський клуб, спортклуб, музей історії навчального закладу, випускається газета "Педагогічні вісті", діють літературна студія імені М. Бажана, студентський театр. Дев'ять художніх творчих колективів мають почесне звання "народний". Створено належні умови для

спортивно-масової роботи: наявність найбільшого в області спортзалу, п'яти фізкультурно-оздоровчих залів, спортивних майданчиків та відповідного інвентарю дозволяє забезпечувати діяльність багатьох спортивних секцій.

Серед цікавих і змістовних акцій культурно-мистецького спрямування, що проведені в університеті останнім часом, можна назвати вечір пам'яті відомої української письменниці, автора численних поезій, повістей, історичних романів-бестселерів "Людолови" та "В степу безкраїм за Уралом" Зінаїди Тулуб, відзначення 120-ї річниці від дня народження Павла Тичини, ім'я якого носить наш заклад. На високому мистецькому рівні пройшло незабутнє шоу "Зірковий дует", у якому викладачі та студенти об'єднали свої таланти та подарували глядачам справжнісінький зорепад позитивних емоцій. У цьому ж ряду стоїть святкування десятилітнього ювілею студентського театру, який порадив глядачів новою постановкою "Безталанної" І.Карпенка-Карого. Одним словом, ми створюємо таке культурно-мистецьке середовище, яке дозволяє студентам реалізувати свої обдарування.

Маємо всі підстави стверджувати, що Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини успішно готує вчителів для національної школи, фахівців для народного господарського комплексу. Але наша місія значно ширша — ми позиціонуємо себе як центр освіти, науки і культури регіону. Для нас дуже важливою є співпраця з органами місцевого самоврядування, державними адміністраціями. З приємністю хочу відзначити, що голова Черкаської облдержадміністрації Сергій Борисович Тулуб зустрічався з колективом університету, знає наші можливості і проблеми, проникся ними. А головне — не лише вболіває за майбутнє університету, а й надає йому всіляку підтримку і допомогу.

Тому колектив університету докладає всіх зусиль для реалізації регіональної програми "Будуємо нову Черкащину" та програми розвитку нашого міста "За кожним словом — конкретні справи", які вносять у наше життя нові надії на стабільність розвитку, підвищення добробуту, надають нові можливості

ефективніше використати наш науковий потенціал, наші знання, уміння і досвід для розвитку університету, міста і регіону в цілому.

Щоб не бути голосливкою, хочу навести приклади конструктивного внеску університету у реалізацію названих програм. Ми знаємо, що в сучасних умовах особливої ваги набуває регіональний підхід у розвитку економіки. Саме на розробку шляхів вирішення соціально-економічних проблем Черкащини спрямована наукова діяльність вчених-економістів нашого університету. Зокрема, на базі науково-дослідної лабораторії "Проблеми інвестиційного менеджменту" проведено дослідження за держбюджетною темою "Ціновий механізм забезпечення конкурентоспроможності АПК України" (науковий керівник — доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства, фінансів та туризму А.С.Музиченко). Результати дослідження впроваджено у практику господарської діяльності підприємства "Уманський тепличний комбінат", ТОВ "Янга" (м. Умань), рекомандації науковців враховані Уманською районною державною адміністрацією при розробленні планів та програм соціально-економічного розвитку регіону. Можна навести й інші приклади наукових розробок для регіону — "Місцеві фінанси в економічній системі держави" (доц. О.Г.Чирва), "Науково-методичні основи регулювання економічного розвитку на регіональному рівні" (доц. П.Ю. Курмаєв) та ін.

Усе вищесказане не дає нам підстав для самозаспокоєння — час вимагає від нас динамічної модернізації усіх сфер університетського життя, перед колективом постають нові пріоритети і завдання. Саме над цими завданнями ми і працюємо.

Звертаюся до наших потенційних абітурієнтів та їх батьків — у вас є прекрасний шанс отримати якісну вищу освіту в Уманському педагогічному університеті. Зробіть правильний вибір!

Н.ПОБІРЧЕНКО,
доктор пед. наук,
професор, член-кореспондент НАПН України,
ректор УДПУ.

ЗДОБУТКИ НА НАУКОВІЙ НИВІ

О.ДУДНИК,
проректор з наукової роботи, канд. іст. наук., доцент.

Наукова та науково-технічна діяльність в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини здійснювалася відповідно до "Програми розвитку науки в університеті на 2009-2012 роки", була зорієнтована на досягнення державних стандартів якості підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, наукове забезпечення навчального процесу, формування і розвитку наукових шкіл, підтримку молоді науки, забезпечення інноваційної моделі розвитку освіти України.

Організаційно-функціональна структура наукової діяльності університету: 5 науково-дослідних інститутів (у звітному році створено Інститут Міжнародного освітнього співробітництва на чолі з доц. О.А.Заболотною), 3 науково-дослідні центри подвійного підпорядкування НАПН, НАН та МОН України, 20 науково-дослідних лабораторій, 7 регіональних науково-методичних центрів, 8 наукових шкіл. Основними суб'єктами науково-дослідної роботи у вузі є 36 кафедр, в складі яких працюють 512 викладачів, з них академік НАПНУ, академік АБУ, 2 члени-кореспонденти НАПНУ, 76 докторів наук (з них штатних 22) і 210 кандидатів наук (штатних 190), 5 докторантів та 82 аспіранти.

Науковий потенціал університету з кожним роком зростає через діяльність аспірантури, докторантури, інституту здобувачів. Станом на 1 січня 2011 року в аспірантурі університету навчається 82 аспіранти. В аспірантурах інших ВНЗ навчається 49 викладачів. Спостерігається позитивна динаміка захистів як кандидатських (для порівняння у 2009 році захищено 17 дисертацій, у 2010-му — 23), так і докторських (2005-2009 роки — по одній, 2010 — дві). Діє спеціалізована вчена рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 — теорія та методика професійної освіти (голова — проф. О.М.Коберник).

Торік науковцями університету виконувалося 8 науково-дослідних робіт на суму 340 тисяч гривень. У 2010 році 5 держбюджетних тем було завершено. За результатами конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок затверджено ще 3 проекти, що фінансуватимуться із державного бюджету в цьому році. Завершено роботу над замовленням МОН України "Стандарти діяльності загальноосвітнього навчального закладу" в межах міжнародного

проекту "Рівний доступ до якісної освіти в Україні".

В університеті публікуються 4 збірники, які входять до переліку видань ВАК України. У минулому році зареєстровано новий науковий збірник "Проблеми підготовки сучасного вчителя" (гол. ред. — ректор університету, проф., член-кор. НАПН Н.С.Побірченко), який планується внести у наступному році до реєстру ВАК як фахове видання з педагогічних дисциплін.

Торік викладачами університету стали авторами 1808 публікацій різних видів (в 2009-му році — 1515-ти).

2010 рік відзначився великою кількістю проведених наукових заходів різного рівня: 12 міжнародних, 33 всеукраїнських, 47 регіональних конференцій та семінарів.

Одним із пріоритетних напрямів розвитку науки в університеті є організація науково-дослідної роботи студентів.

У 2010 університет був базовим вищим навчальним закладом для проведення I та II етапів VIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика і II туру Всеукраїнської студентської олімпіади з трудового навчання та педагогіки.

Активно діє студентське наукове товариство. Студенти мають змогу опублікувати власні статті та тези в 23 університетських студентських збірниках. На базі університету проведено студентські конференції та семінари, з них три — міжнародних. Талановита молодь університету презентує ВНЗ в конкурсах, олімпіадах. У 2010 році в II турі Всеукраїнської студентської олімпіади взяло участь 35 студентів, які виборили 8 призових місць. У конкурсі бізнес-планів підприємницької діяльності серед молоді та студентів 5 студентів економічного факультету стали переможцями у міському конкурсі, а в обласному турі вибороли два призові місця.

Університет є активним суб'єктом вітчизняного і європейського освітнього простору. У 2010 році підписано 7 угод з партнерськими навчальними закладами, науковими установами зарубіжжя: з Адміністративною радою системи університетів Вісконсина від імені Вісконсінського університету в Мілуокі (США); Педагогічною академією післядипломної освіти в Московській області (Росія); Державною вищою професійною школою ім. Я.А.Комєньського у Лешно; Університетом "Гоце Дельчева" м. Штіп (Республіка Македонія); Інститутом біології Уфимського наукового центру РАН; Вищою школою "Humanitas" у Сосновці; Вищою державною школою професійної освіти у Гнезно (Польща).

О.БЕЗЛУДНИЙ,
перший проректор, канд. пед. н., доц.

Якість освіти — один з основних критеріїв розв'язання країни і визначає її положення та авторитет у світі. Глобалізація освітніх процесів, зростаюча конкуренція серед вищих навчальних закладів України і світу, зменшення обсягів фінансування з боку держави — ці чинники вже сьогодні істотно впливають на стан ВНЗ.

Адміністрацією та колективом університету здійснюється контроль за дотриманням Державних стандартів підготовки фахівців, які передбачають: відповідність елементів навчально-методичного забезпечення навчального процесу затвердженим Державним стандартам підготовки фахівців; достатність методичного забезпечення дисциплін; достатність, регулярність і рівень організації контролю якості знань студентів; відповідність штатного складу кафедр, факультетів ліцензійним вимогам; планування, організацію виконання управлінських рішень та їх результативність, наявність та ефективність використання коригуючих заходів; якісні показники рівня знань випускників університету; задово-

Н.РЕВНЮК,
завідувач відділу виховної роботи;
Л.КОНДРАТЮК,
голова студклубу.

Хто звідва студентського життя, той знає — то є найкращі роки. Хто є студентом Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, той знає короткий шлях від ідеї до успіху, адже саме в нашому ВНЗ студент має великі можливості розкрити себе, пізнати нове, підкорити незвідане.

Крім аудиторно-навчальних форм діяльності, студенти проходять школу громадянського становлення через систему різноманітних студентських структур, а саме: органи самоврядування (студентська рада університету, студентські ради факультетів, гуртожитків, актив академічних груп), студентська профспілка, студентське наукове товариство, гуртки, клуби, студентські самодіяльні колективи тощо. Здійснено реорганізацію органів студентського самоврядування. Через своїх представників студентство набуло вагомого голосу

О.ОСАДЧИЙ,
голова профкому;
М.ГАГАРІН,
заст. голови профкому.

У своїй діяльності профспілковий комітет УДПУ імені Павла Тичини керується законами України "Про освіту", "Про оплату праці", "Про охорону праці", житловим законодавством України, Галузевою угодою між Міністерством освіти і науки і ЦК профспілки працівників освіти і науки, угодою між обласним управлінням освіти і науки та обкомом профспілки працівників освіти і науки, колективним договором між адміністрацією і трудовим колективом, статутом університету, а також іншими державними нормативними документами, які були предметом обговорен-

СЕРЕД ПРІОРИТЕТІВ — ЯКІСТЬ ЗНАНЬ

леність студентів якістю й організацією навчального процесу; задоволеність роботодавців якістю підготовки фахівців.

Навчальний процес в університеті спрямований на забезпечення належного рівня теоретичної і практичної підготовки фахівців шляхом впровадження системи управління і контролю за якістю освітніх послуг у відповідності з вимогами державних стандартів; впровадження інноваційних та інформаційно-комунікаційних технологій навчання у поєднанні з перевагами, які створюються завдяки кредитно-модульній системі організації навчального процесу (КМСОНП); посилення впливу студентського самоврядування на результати навчальних досягнень студентів.

Виконання навчальних планів та програм, якість підготовки фахівців постійно контролюється ректором. В університеті впроваджено систему контролю якості освіти шляхом систематичного

проведення комплексних контрольних робіт з метою перевірки залишкових знань. Проводяться проміжні атестації студентів. Здійснюється постійний контроль за складанням заліків та екзаменів. У навчальному закладі запроваджено рейтингову систему оцінювання досягнень студентів.

В університеті впроваджуються курси й технології дистанційного навчання. З цією метою в університеті використовується експериментальна програма Міністерства освіти і науки України "Intel. Навчання для майбутнього"; створено освітньо-науковий портал, завершено комп'ютеризацію навчальних підрозділів; створено локальну університетську інформаційну мережу; створено електронну наукову бібліотеку, комп'ютеризовано читальні зали, вільний доступ до мережі Інтернет мають студенти, які проживають у гуртожитках.

У навчальному процесі використовуються сучасні

технології навчання, з-поміж яких кей-технології, веб-технології, мультимедійні технології.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини у березні 2010 року приєднався до Декларації про створення і діяльність національного Болонського центру, мета якого полягає у сприянні європейській інтеграції України в сфері освіти та запровадженні, поряд зі збереженням національної самобутності вітчизняної освіти в навчальних закладах країни, стандартів та рекомендацій Європейського простору вищої освіти.

Отже, чітка організація навчально-виховного процесу, високий рівень трудової дисципліни, висококваліфікований кадровий склад, сучасні методи й технології навчання, належний адміністративний контроль — запорука результативності та успішності освітньо-наукової діяльності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

В ІНТЕРЕСАХ СТУДЕНТСТВА

при вирішенні проблем навчання та відпочинку.

Існує традиція проведення Днів факультету, на яких підводяться підсумки та, відповідно, нагороджені кращі викладачі, співробітників і студентів з усіх напрямів діяльності. Як нагороду студентам профком університету завжди організовує екскурсії по Шевченківських місцях, до Києва, Львова, Білгород-Дністровського, Білої Церкви, Одеси та ін. Керівництво деканатів створює умови для задоволення естетичних потреб студентства, організовуючи екскурсії до визначних куточків України.

Життя в університеті вирує, насичене різноманітними подіями, заходами. Створені належні умови для організації змістовного дозвілля студентської молоді, є всі можливості для цілеспрямованої діяльності щодо духовного, культурного, інтелектуального розвитку, соціальної та психологічної підтримки. У соціально-культурній струк-

турі ВНЗ функціонують студентський клуб, спортклуб, музей історії навчального закладу, випускається газета. Студенти мають можливість підвищувати свою спортивну майстерність у секціях легкої атлетки, баскетболу, волейболу, футболу, настільного тенісу, ритмічної гімнастики.

Роботу колективів художньої самодіяльності координує студклуб, при якому працюють творчі колективи: народний самодіяльний український хор "Кобзар", народний самодіяльний ансамбль танцю "Яворина", ансамбль сучасного танцю "Візаві", народний самодіяльний ансамбль "Музичні візерунки", жіночий академічний хор "Юність", жіночий вокальний ансамбль "Софія", вокальний чоловічий гурт "Гонта", ін. Дев'ять творчих колективів університету носять почесне звання "народний", гідно представляють наш ВНЗ на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

Колектив університету характерні довірливі парт-

нерські взаємини між педагогами і студентами, спільний пошук шляхів розв'язання багатьох проблем, що висуває сьогодення. Діє цілеспрямована і ефективна система навчально-виховної і культурно-освітньої роботи. Адміністрація звертає особливу увагу на розвиток та зміцнення матеріально-технічної бази ВНЗ, на покращення умов проживання студентів у гуртожитках, розвитку інфраструктури студентського містечка тощо.

У нашому ВНЗ виховання студентства — це процес творчий, зорієнтований на проблеми, пов'язані із специфікою педагогічного закладу, особливостями регіону, для якого університет став осередком освіти, культури і духовності.

Ми запрошуємо потенційних абітурієнтів скористатись перевагами, що надає Уманський державний педагогічний університет. Приєднуйтеся до великої і дружньої сім'ї УДПУ — тут ви відчуете справжнє насичене студентське життя та знайдете нових друзів.

ПРОФКОМ ІНФОРМУЄ

на президії обласного комітету і які спонукали профком університету до активізації профспілкової роботи.

На основі колективного договору здійснюється соціальний захист студентської молоді, зокрема:

- студентам-сиротам забезпечується безкоштовне проживання в гуртожитках, регулярна виплата стипендій та допомоги на харчування;
- малозабезпеченим студентам гарантуються виплата матеріальної допомоги та інші пільги, передбачені законодавством.

У плані роботи профкому передбачені питання щодо захисту соціально-економічних

прав студентів, надання їм соціальної допомоги, вирішення спорів, звернень. Профком інформує студентів про плани уряду, спрямовані на поліпшення стипендіального забезпечення студентів; про готовність студентських гуртожитків до заселення; про надання матеріальної допомоги інвалідам, малозабезпеченим та студентам з багатодітних сімей; про співпрацю з комісією із соціального страхування у питаннях оздоровлення студентства університету.

Профкомом спільно з органами студентського самоврядування організовано збір коштів для Товариства Червоного Хреста та міського фон-

ду соціальної допомоги ім. О.М.Колонтай. Протягом минулого року студентами та викладачами в рамках проведення акції зібрано благодійних внесків понад 13 тисяч гривень.

Торік на культурно-масову роботу виділено 67 тисяч гривень, на матеріальну допомогу — 63,7 тисячі.

На співбесіді з питань профспілкової роботи, що відбулася на початку лютого в Черкаському обласному комітеті профспілки працівників освіти і науки діяльність, робота профспілкового комітету УДПУ була високо оцінена. Це спонукає нас до подальших нових успіхів та досягнень.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА В ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ УНІВЕРСИТЕТУ

Т.ГРИГОРЕНКО,
директор наукової бібліотеки канд. філол. н., доц.

Більшість завдань сучасних ВНЗ тісно пов'язана з діяльністю бібліотеки як важливої ланки академічного та наукового процесів. Саме бібліотека університету є найважливішою творчою лабораторією, від її ресурсів та послуг залежить багато в чому якість і зміст навчання та наукових досліджень.

В умовах змін, що відбуваються сьогодні у системі вищої освіти, різко зростає роль і значення самостійної роботи студентів у вищому навчальному закладі. Ефективність такої роботи залежить від багатьох складників. Серед них — забезпечення навчальною, навчально-методичною, довідковою й науковою літературою, достатність робочих місць, об-

ладнаних сучасною електронною технікою. Істотну роль у цьому відіграє бібліотека.

Бібліотеки — це не просто полиці з книжками чи зібрання баз даних. Їхні ресурси ретельно відібрані і організовані фахівцями. Унікальна роль бібліотек полягає у тому, що вони надають персоналізовану інформацію, відповідаючи на специфічні питання і задовольняючи індивідуальні потреби користувачів.

Поза сумнівом, що епоха, коли основний обсяг знань людства зберігався лише на друкованих носіях, добігає кінця. Це пояснюється такими недоліками паперових видань, як неможливість містити в собі всі види даних, швидке старіння і неможливість оперативно актуалізувати матеріал. Поступово друковані видання витісняються електронними ресурсами. Серед останніх великий інте-

рес у користувача викликають повнотекстові електронні бази даних.

Багато користувачів цілком задоволені інформацією, наданою в електронній формі. Розвиток такого виду інформаційного ресурсу приводить до того, що багато бібліотек, не маючи засобів на комплектування видань, організовують доступ до повнотекстових електронних ресурсів. Бібліотека поступово перетворюється на інформаційний центр електронних ресурсів, зберігаючи функції звичайної бібліотеки з обслуговування користувачів друкованими документами.

Створюються колекції власних електронних ресурсів, починають засновувати відкриті електронні журнали, електронні архіви, також реформується система інформаційно-бібліографічного обслуговування, яка будується

на принципах оперативності та доступності інформації: віртуальна бібліографічна довідка, електронна доставка документів.

На веб-сайті університету розміщені всі інформаційні ресурси наукової бібліотеки. Максимально повно представлені власні ресурси: електронний каталог, повнотекстові документи, нові надходження, бібліографічні бази даних, наукові публікації, різноманітна бібліографічна інформація. Це віртуальна бібліотека, яка доступна будь-якому користувачеві з будь-якого робочого місця і в будь-який час.

Студентам, викладачам, науковцям надається повна інформація про ресурси бібліотеки через систему електронного каталогу. В ньому, доступному в он-лайнному режимі, подано понад 32 тисячі бібліографічних записів. Цінний ресурс — електронна

бібліотека дисертацій Російської державної бібліотеки, який пропонує відкритий доступ до повнотекстової бази авторефератів та дисертацій.

На сайті бібліотеки виславлено, підготовлені працівниками інформаційно-бібліографічного відділу бібліографічні проблемно орієнтовані бази даних, показники із серії "Бібліографія вчених університету", "Наукові праці викладачів", "Публікації про університет" тощо. Нового звучання набувають методи ознайомлення читачів, які також стануть в нагоді науковцям. Це такі комплексні масові заходи, як "День кафедр", "День фахівця", "День аспіранта", де представляються ресурси бібліотеки та розкривається їх науковий потенціал. Інформування науковців за темами їх наукових робіт і викладачів за профілем кафедр проводиться з використанням електронної пошти. З 2009 року на сайті університету працює віртуальна довідкова служба, яка дозволяє за допомогою бібліографічного отримати інформацію за

певною темою, значно скоротивши час на пошук.

Стрімко плине час, і якщо ще декілька років тому обговорювалося питання про доступ до інтернету та його використання, то сьогодні вже йдеться про електронні ресурси, створені самими бібліотеками. Інколи дивуєшся, як при такому обмеженому фінансуванні бібліотекарі все ж активно просуваються в питаннях опанування інформаційними й телекомунікаційними технологіями, а найпотужніші бібліотеки регіонів впевнено і послідовно, незважаючи на всі труднощі, роблять значний внесок у справу руху України до інформаційного суспільства.

Бібліотеки та освіта є спорідненими, синонімічними поняттями. Бібліотека не має жодного значення, якщо не надає знань. Якісна освіта не може існувати без доступу до якісних інформаційних ресурсів, що забезпечують процеси викладання, навчання та дослідження.

ТУТ ЖИВЕ МИСТЕЦТВО

О. ЗАЙЦЕВА,
викладач кафедри
хореографії
та музичного інструменту.

Мистецька нива колоситься в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини — мистецько-педагогічний факультет, створений у 2005 році. Очолює факультет кандидат філософських наук, доцент І.Д.Фицик.

Фундаментальна підготовка фахівців зосереджена на 3-х кафедрах: образотворчого мистецтва та мистецької педагогіки (завідувачий — доцент В.М.Сирота); хореографії та музичних інструментів (доцент Л.М.Андрощук); музикознавства і вокально-хорових дисциплін (професор, народний артист УРСР М.В.Гнатюк).

В основі навчального та виховного процесу на факультеті стоїть підготовка високопрофесійного спеціаліста, гармонійно розвинуто, високоосвіченої, соціально активної, національно свідомої особистості, здатної до самовдосконалення, яка наділена громадянською відповідальністю, високими духовними якостями, родинними та патріотичними почуттями.

Практична підготовка майбутніх фахівців здійснюється на базі шкіл, дитячих оздоровчих таборів, студентської соціальної служби. Особлива увага надається співпраці факультету зі спеціалізованими дитячими мистецькими школами регіону. Головні напрями наукових досліджень на факультеті зо-

середньо навколо проблем музичної педагогіки, музичної фольклористики, художньо-естетичного розвитку дітей та молоді, мистецтвознавства, музикознавства. На базі факультету регулярно відбуваються всеукраїнські, регіональні конференції та семінари, до участі в яких запрошуються провідні вітчизняні та зарубіжні спеціалісти.

Атмосфера кафедри образотворчого мистецтва та мистецької педагогіки завоює свою таємничість. Творчий процес молодих митців відбувається під керівництвом професійних художників-педагогів, членів Національної спілки художників України, а також відомих вчених АПН України. Численні виставки художніх робіт студентів та викладачів, які організуються в університеті, музеях міста та області, дають змогу багаторанно проявити свій творчий потенціал.

Жоден концерт у нашому місті не відбувається без хореографів мистецько-педагогічного факультету, навчання і виховання яких здійснюється кафедрою хореографії та музичного інструменту. Завдяки міцному творчому тандему викладачів і студентів, діють неперевершені танцювальні колективи: народний аматорський ансамбль сучасного танцю "Візаві", заснований в 1998 році Л.М.Андрощук, яка є його незмінним керівником. За 14

років колектив "Візаві" підготував 40 хореографічних композицій та хореографічні вистави "Собор Паризької Богоматері", "Тополя", "Майстер і Маргарита", "Яблуко розбрату". Колектив має велику кількість високих нагород, в тому числі гран-прі на Міжнародному конкурсі "Кримський танцювальний трофей" (Севастополь) в номінації "Сучасна хореографія" за хореографічну композицію "Жанна Д'Арк" (постановка Л.М.Андрощук). Проводить велику роботу з естетичного виховання серед населення регіону, школярів та студентської молоді міста ансамбль народного танцю "Яворина" (керівник С.В.Кученко). Його учасники також беруть активну участь в концертній діяльності міста, всеукраїнських та обласних фестивалів художньої творчості. Основу репертуару становлять українські танці, танці народів світу.

Педагога-музиканта зрощують викладачі кафедр музикознавства і вокально-хорових дисциплін та хореографії і музичного інструменту. Безмежні пісенні скарби розкриваються завдяки таким творчим колективам, як Український народний хор "Кобзар". Він є постійним учасником фестивалів та конкурсів, де виборює високі нагороди. З 1995 року колективом керує Анатолій Купчик. Хор "Кобзар" представляв мистецтво

Уманщини в Києві, Черкасах та інших містах України. Вагомим є жіночий академічний хор "Юність", яким керує Заслужений працівник культури України, лауреат Міжнародних конкурсів, доцент Леонід Ятло. У репертуарі хору твори українських та зарубіжних композиторів, обробки народних пісень. Вокальне чоловіче тріо "Гонта" є неодноразовим переможцем обласних, регіональних, Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів-фестивалів народної творчості. За роки діяльності колектив здобув авторитет і визнання в Україні та за її межами.

Радують нас різнобарв'ям музичних звуків інструментальні ансамблі. Колектив "Музичні візерунки" веде активну концертну діяльність, є лауреатом Всеукраїнського фестивалю самодіяльних художніх колективів профспілок, Всеукраїнського огляду народної творчості, успішно виступав на Всеукраїнських студентських фестивалях. Народний ансамбль "Аква-релі" (керівник В.С.Калабська, дипломант ІV Міжнародного конкурсу "Fortissimo") є постійним учасником обласних, районних, міських та університетських культурно-мистецьких заходів.

Упевнені, що кожен, хто хоче творити прекрасне і вічне, зі своїм талановитим серцем і натхненною душею, займе гідне місце у нашому мистецькому колі.

ДУША ЛЕТИТЬ В ДИТИНСТВО, ЯК У ВИРІЙ...

Б.ЯКИМЧУК,
декан факультету
початкової освіти,
канд. психолог. н.,
доц.;
І.ОСАДЧЕНКО,
канд. пед. н., доц.
кафедри виховних
технологій
та педагогічної
творчості

У видатної української поетеси-сучасниці Ліни Костенко є напрощуд влучні думки щодо дитинства:

Душа летить в дитинство, як у вирій, бо їй на світі тепло тільки там...

Справжню сутність цих рядків розумієш лише у дорослому віці, тоді, коли вже й дерева не такі малі, і пташка не так дивується, і листочок з дерева не має бажання потайки скуштувати... Однак, саме тоді, коли дитинство неминуче відходить в минуле, одні з нас починають невблаганно намагатися його повернути, а інші впевнено крокують до самостійності як вияву молодості. От тоді перші й починають милуватися бавленням малечі (не поведінкою підлітків, бо те ж було ще не так давно!); не оминають жодної нагоди погратися з дітьми, поспілкуватися, даючи відповіді на найнепередбачуваніші запитання. Ну, хто ж із дорослих друзів зможе так безпосередньо серйозно очікувати відповіді на сформульоване запитання на кшталт: "Чому небо не падає на землю?", "Хто надів шматок Місяця?" чи "Де влітку ховається мороз?" Хто із дорослих ровесників розсердиться на тебе через те, що не позичила олівця, за якихось п'ять хвилин помириться через те, що пригостила цукеркою, і ще за п'ять хвилин знову посвариться з тобою через те, що ти не взяла за руку, коли йшли до їдальні?! Хто із дорослих знайомих запропонує тобі зізнатися у коханні Сергіюку шляхом написання записки друкованими кривулями, або ж, на знак великого кохання, від найширшого серця, покласти йому до портфеля прямо поміж книжок, власноруч приготованого з великою кількістю майонезу та кетчупу хотдога без пакетика? Хто із твоїх молодих друзів запропонує тобі тихцем погрити шкільної крейди або поділити нею навіпіл парту від сусіда?

Те все буває лише раз: у чарівному світі молодших школярів-учнів, які за період навчання у початковій школі формуються з допитливих, невгамовних чомучок до поважних десятирічних всезнайонок. Тож не лише бачити, чи бути причетним, а сприяти, стимулювати таке формування, — надзвичайно почесно та водночас цікаво.

Хтось із дитинства мріяв стати лікарем, хтось актором, хтось письменником. Та серед не лише учительських, а й професій загалом, професія учителя початкових класів — унікальна. По-перше, це єдина педагогічна професія, яка вимагає рунтовних знань з понад десяти основних навчальних дисциплін: від математики до музики. Саме рунтовних, інакше на першій прогулянці Вовочка тикне пальчиком у травинку під ногами, і спробуйте не відповісти на поставлене запитання! Тому той, хто мріяв стати чи лікарем, чи актором, чи письменником, саме тут, на посаді вчителя початкових класів, а не деінде, зможе реалізуватися: молодші школярі як найвибагливіші пацієнти, глядачі чи слухачі, гідно поцінують Ваш талант. Вони краще Станіславського відчують фальш і у словах, і в діях; вони як найвредливіші пацієнти діагностують правильність обраних "методів лікування"; вони як найприскріпливіші критики можуть встати посеред Вашого авторського дебюту казкаря і вийти із класу. Проте тільки вони можуть вдюма до сліз сперечатися з мамою про те, що "вчителька сказала виконувати роботу саме так"! Проте тільки вони, а не старшокласники, можуть з оплесками і радісними вигуками зустріти Вас біля входу до школи, обліпити, як реп'яшки, і не відпустити, ніби цілісеньку ніч чатували тут. Якоюсь одна жінка-економіст, побачивши таку шалену учнівську зустріч своєї сусідки-вчительки, сказала: "Щоб мене так кожного дня зустрічали на роботі, то я б туди бігла лише заради зустрічі!"

По-друге, кожен з нас мав чи має багато вчителів, та, вочевидь, вчителька початкових класів — одна. Навіть за умови, коли вчителі початкових класів змінюються в одному класі кілька разів, учні серед кількох педагогів все одно обирають "найпершу".

Загальновідомо, що у вчителів початкових класів — жіноче обличчя (ближче нагадує маму, тому саме так учительку часто й називають). Проте існує цікавий факт: у Японії, одній з найрозвинутіших країн світу, 80% вчителів саме початкових класів — чоловіки. Можливо, взяти приклад з японців і початок процвітання держави взяти з "чоловічого підходу" до виховання майбутнього покоління?

У всякому разі — це лише роздуми, а висновки робити тим, хто лише обирає свій майбутній професійний шлях. Обирайте так, щоб було цікаво і корисно усе життя.

ДАРЮЮЧИ РАДІСТЬ СПІЛКУВАННЯ

С. ПОПИЧЕНКО,
декан факультету
дошкільної освіти,
канд. пед. наук, доц.

Спочатку було Слово. І Слово було в Бога... Немає, мабуть, людей, які б не розуміли сили і значення слова. Вміння говорити для багатьох є професією, мовленнєві вади не одному зламали життя. У сучасних умовах, коли 40-50% дітей мають певну схильність до змін у розвитку, особливо необхідною і надзвичайно перспективною спеціальністю є корекційна освіта. Наказом МОН України №691 від 2 грудня 2005 року передбачено введення навчальної дисципліни "Основи корекційної педагогіки" з 1 вересня 2006 року у всі вищі педагогічні навчальні заклади.

У прибалтійців ось уже майже 100 років у кожному дошкільному закладі обов'яз-

ково працює логопед. Дитина, яку не навчили правильно говорити в садочку, у школі не буде правильно й писати. Мовленнєві розладами завжди є наслідком певних категорій порушень розвитку, а саме:

- порушення інтелекту (розумово відсталі діти);
- затримка психічного розвитку (ці відхилення зумовлені біологічними або соціальними чинниками, а також різними варіантами їх поєднання);
- порушення зору: сліпота, слабкий зір, косокосість;
- порушення слуху: глухота, туговухість, пізня втрата слуху;
- порушення опорно-рухового апарату;
- емоційні розлади: ранній

дитячий аутизм, емоційні розлади, фобічні тривожні розлади;

- важкі множинні порушення характеризуються поєднанням двох або кількох виражених психофізичних порушень. Логопед-дефектолог може працювати як у корекційних освітніх закладах, так і в загальноосвітніх закладах. Це пов'язано з тим, що діти з нерізко вираженими відхиленнями у розвитку за бажанням батьків можуть виховуватися у навчальних закладах загально-розвивального типу. Вирішення цієї проблеми пов'язане з так званім інтегрованим вихованням чи інклюзивною освітою.

Інклюзивна освіта в будь-якій формі передбачає обо-

в'язкове керівництво дефектолога. Нині в Україні ведеться цілеспрямованій пошук способів інклюзії (включення) дітей з особливими потребами в загальноосвітні дошкільні заклади та школи.

Тому актуальність і значущість корекційної освіти та професії логопеда-дефектолога є дуже важливою, оскільки соціально-педагогічна підтримка і реабілітація дітей з особливими потребами розвитку, створення умов для їхньої успішної соціальної і психофізіологічної адаптації, розвиток їхньої життєвої компетентності є принциповою ознакою демократичної освіти і суспільного життя.

Професія дефектолога, який є фахівцем у наданні корекційної освіти, є і буде значущою, необхідною і затребуваною. Таких спеціалістів готуємо на факультеті дошкільної освіти.

Н.П.СІВАЧУК. УМАНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ

У посібнику розглядається весільна обрядовість Уманщини у контексті національної сім'ї у часових межах кінця XIX - початку XXI століть. Особливої уваги надається пісням, що супроводжують весільний обряд. На основі архівних матеріалів, записів фольклористів, експедиційних досліджень науковців лабораторії "Етнологія Черкаського краю" Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини відтворено старовинний весільний обряд Уманщини. Використано матеріали, зібрані у Косенівці, Оксаніні, Бабанці, Гродзеві, Вільшанці, Старих Бабанах, Кочубіївці, Текучі, Іванівці, Легезиному, Ятранівці, Затишку, Молодецькому, Громах, Герезенівці, Красноліпці, Собківці, Бачкурині, Сушківці.

Посібник складається з восьми розділів: "Передвесільні обряди", "Приготування до весілля", "Власне весілля", "Післявесільний", "Ритуальна весільна риторика. Весільні примовки до чарки", "Пісні, що співають на сучасному весіллі", "Ве-

сільна термінологія Уманщини", "Весільні пісні з нотами". Після кожного розділу подаються запитання для самоперевірки. Тексти унаочнюються світлинами, художніми реконструкціями Наталії Циганок, Зінаїди Васиної, картинками.

Крім наукового, пізнавального, навчально-методичного значення, особлива цінність посібника в тому, що він так і випромінює любов до свого краю, мимоволі примушує захоплюватися своїми земляками, пробуджує бажання пізнати себе.

Рекомендується як навчальний посібник з фольклору для студентів вищих навчальних закладів.

В.В.МОРГУН, Р.А.ЯКИМЧУК. ГЕНЕТИЧНІ НАСЛІДКИ АВАРІЙ НА ЧОРНОБИЛЬСЬКІЙ АЕС

У монографії узагальнено результати 20-річних досліджень генетичних наслідків хронічного опромінення рослин озимий пшениці в зоні відчуження Чорнобильської АЕС. Про-

аналізовано залежність частоти та спектру хромосомних аберрацій і видимих мутацій від інтенсивності радіонуклідного забруднення. Встановлено, що навіть через 20 років після аварії на ЧАЕС тенденції до зниження рівня мутаційної мінливості не спостерігається. Показано генетичну ефективність дії низьких доз гамма-променів і хімічних мутагенів та розкрито закономірності індукування ними специфічних типів хромосомних аберрацій та видимих мутацій. На прикладі озимий пшениці представлено оригінальні дані моніторингу спонтанної мутаційної мінливості в різних еколого-географічних регіонах України. Описано зразки колекції чорнобильських мутантів озимий пшениці, виділених за рідкісними господарсько-корисними ознаками та показано доцільність їх використання при вирішенні специфічних завдань селекції найважливішої сільськогосподарської культури.

Для генетиків, радіоекологів, селекціонерів, спеціалістів аграрного виробництва, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів і студентів.

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Л. ТКАЧУК,
декан факультету
соціальної педагогіки
та практичної психології,
канд. пед. н., доц.

Шановні абітурієнти! Маю честь від імені колективу факультету соціальної педагогіки та практичної психології і від себе особисто, звернутися до вас з приводу надзвичайно важливої події вашого життя — вибору майбутньої професії.

Сьогодні кожен із вас стоїть на роздоріжжі: який університет, факультет, спеціальність обрати. Але, сподіваюся, ви зробите правильний вибір, обравши державний ВНЗ найвищого рівня акредитації із 80-річною історією — Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини і факультет соціальної педагогіки та практичної психології — один із наймолодших, але найперспективніших факультетів, який має повний цикл навчання: бакалаврат, магістратуру, аспірантуру і докторантуру.

Заснування такого структурного підрозділу університету — вимога часу, необхідність вирішення гострих соціальних проблем сьогодення: деформація основних функцій сучасної сім'ї, бездоглядність та безпритульність дітей і підлітків, соціальне сирітство, алкоголізм і наркоманія, асоціальна поведінка неповнолітніх тощо.

Наш факультет має потужний науково-педагогічний потенціал, визнані і міцні традиції підготовки спеціалістів для педагогічної діяльності, своєрідну духовну ауру, підтримує тісні зв'язки з Академією педагогічних наук України, Інститутом проблем виховання АПН України та провідними вищими навчальними закладами України, тому об'єктивно маємо всі можливості для виконання основної місії його діяльності — підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі соціальної педагогіки та практичної психології, компетентних та креативних особистостей. Діє 3 кафедри: соціальної педагогіки та історії педагогіки; психології; загальної педагогіки та педагогіки вищої школи.

Нашому факультету є чим і ким пишатися. Це професори і академіки, науковці та найкращі викладачі в Україні, це його колишні та теперішні студенти. Гордістю і славою факультету є його науково-педагогічна школа, очолювана ректором університету, чл.-кор. НАПН України, доктором педагогічних наук, професором Н.С.Побірченко.

Різноманітні служби, у яких можуть працювати наші випускники, так багато, скільки може бути у людей усяких проблем, пов'язаних з їхнім особистим статусом, взаємовідносинами з оточенням, працею, конфліктами в сім'ї, економічними труднощами, віковими змінами, фізичними особливостями, катастрофами тощо. Мережа цих служб в Україні тільки починає розгортатися і, відповідно, потреба в професійній спеціалістці, які розв'язуватимуть соціальні проблеми буде зростати.

Соціальних педагогів і практичних психологів чекають у школах, інтернатах для дітей-сиріт та для дітей з вадами розвитку, дитячих будинках, дитячих садках, центрах для людей літнього віку, лікарнях, реабілітаційних центрах, виправних закладах, центрах соціальних служб для молоді, відділах у справах сім'ї та молоді та кадрових службах підприємств і закладів МВС, військоматах, закладах культури та організації дозвілля, службах соціального захисту населення, та інших закладах соціальної сфери.

Навчатися на факультеті цікаво. Це не тільки вивчення дисциплін, практика, що сприяє професійному зростанню спеціалістів, це ще й участь у міжнародних проєктах, волонтерська діяльність, благодійні акції, це й неповторне студентське життя, барвисте, як райдуга.

Запорукою ефективності нашої роботи є впровадження прогресивних технологій навчання в контексті європейського освітнього вибору України, участь в науково-дослідній роботі. Студенти факультету є учасниками Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства подвійного підпорядкування (АПН та МОН України) (директор - проф. Н.С.Побірченко), науково-дослідних лабораторій "Педагогічного краєзнавства Черкащини" (проф. Н.С.Побірченко) та "Педагогічної компетентності" (доц. О.О.Ярошинська), є співробітниками держбюджетних тем. Студенти факультету постійно беруть участь у студентських наукових конференціях всеукраїнського та міжнародного рівня, виборюють призові місця у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з педагогіки, Всеукраїнській студентській олімпіаді зі спеціальностей "Соціальна педагогіка", "Психологія", з навчальної дисципліни "Педагогіка".

Для нас важливо, щоб кожен, хто вирішив на тринадцять років пов'язати своє життя зі здобуттям якісної освіти на нашому факультеті, міг розкрити свій потенціал, розкритися як людина творча, небайдужа до того, що відбувається в університеті. Наші студенти мають можливість брати активну участь у загальноуніверситетському самоврядуванні. Результативною є робота студентської ради факультету, що ініціює різноманітні молодіжні проєкти, розважальні програми, концерти, благодійні акції, поїздки, конференції.

Усіх, хто має добре серце, не боїться труднощів, хоче обрати благородну і потрібну для нашого суспільства професію, запрошуємо на навчання на нашому факультеті. Маю сподівання, що знання, які ви здобудете в університеті, стануть тим фундаментом, на якому ви будуватимете подальше життя — професійне й особисте.

О. КИРДАН,
декан економічного
факультету,
канд. пед. н., доц.

Заснований у 1994 році, економічний факультет на сьогодні є потужним навчальним і науковим центром, де майже 600 студентів здобувають вищу освіту за чотирма спеціальностями, впроваджуються нові технології навчання, ведуться фундаментальні та прикладні наукові дослідження.

З часу свого заснування факультет підготував понад 2500 економістів, фінансистів, туризмознавців. Серед випускників факультету — відомі учені, бізнесмени, керівники підприємств та організацій, вчителі та викладачі, які плідно працюють у середній та вищій навчальних закладах України. Чимало випускників факультету продовжують навчання в магістратурі, а найкращі з них — в аспірантурі.

Економічний факультет готує фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр" зі спеціальностей: фінанси і кредит (спеціалізація: правове регулювання фінансової діяльності); банківська діяльність; економіка підприємства (спеціалізація: економіка і право; інвестиційна і фінансова діяльність); марке-

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

тинг (спеціалізація: товарознавство в митній справі; торгівля; фінансовий маркетинг), туризм (спеціалізація: менеджмент туристичної індустрії; менеджмент готельно-ресторанного господарства; організація зеленого (сільського) туризму) та освітньо-кваліфікаційними рівнями "спеціаліст", "магістр" зі спеціальностей "фінанси", "економіка підприємства", "маркетинг" за денною, заочною формою навчання, надає змогу здобути другу вищу освіту, навчатися в аспірантурі. Починаючи з 2011 року розпочинається підготовка бакалавра зі спеціальності "Готельно-ресторанна справа".

Навчально-виховний процес підготовки фахівців забезпечують структурні підрозділи факультету: кафедра економіки підприємства, фінансів і туризму (завідувач — професор А.С.Музиченко); кафедра гуманітарних та природничо-наукових дисциплін (проф. В.О.Винник); кафедра економічної теорії та маркетингу (доц. О.Г.Чирва). На кафедрах працюють 6 докторів наук, професорів; 14 кандидатів наук, доцентів; 3 відмінники освіти України, 1 лауреат державної премії колишнього Радянського Союзу.

Сьогодні наукову інфраструктуру факультету складають: 2 науково-дослідні лабораторії, на базі яких виконуються держбюджетні теми: "Ціновий механізм забезпечення конкурентоспроможності АПК України" (керівник проф. А.С.Музиченко) та "Місцеві фінанси в економічній системі" (доцент О.Г.Чирва).

У складі факультету плідно працює наукова школа професора А.С.Музиченка. Анатолій Степанович є автором 140 наукових праць, значна частина яких опублікована у друкованих періодичних виданнях НАН України, Росії, Польщі, Німеччини. За його наукового керівництва захищено 5 кандидатських дисертацій та нині працюють 15 аспірантів, здобувачів, до захисту докторських дисертацій готуються доценти П.Ю.Курмаєв та Н.П.Резнік.

Торік викладачами факультету захищено 3 кандидатські дисертації (О.П.Кірдан, О.В.Міщук, І.М.Кирилук). Над написанням докторських дисертацій сьогодні працюють 8 кандидатів наук, доцентів.

Активними учасниками наукової роботи є студенти, результати напрацювань

яких за 2010 р. відображено у 178 публікаціях. Студенти Р.О.Симачов та А.М.Шемчук виборили призові місця у II турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт. Сьомий рік поспіль, з часу заснування конкурсу бізнес-планів підприємницької діяльності серед молоді, студенти беруть активну участь та відзначаються впевненими перемогами у міському та обласному тирах.

Економічним факультетом торік проведено 7 міжнародних науково-практичних конференцій, 4 — всеукраїнські, два міжнародних економічних форуми.

Факультет має розвинуту матеріально-технічну базу. У розпорядженні студентів — навчально-методичний кабінет, аудиторії, комп'ютерний клас. Особлива увага приділяється організації студентського самоврядування та дозвілля.

На економічному факультеті створено всі необхідні умови не тільки для серйозного опанування фахом, але й для змістовного відпочинку, занять спортом та оздоровлення, всебічного розвитку здібностей та талантів студентів, викладачів, співробітників.

ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Г.БЕЗВЕРХНЯ, декан факультету фізичного виховання, канд. наук з фіз. виховання і спорту. Факультет фізичного виховання є гордістю університету. Невипадково саме про нього найчастіше просять розповісти випускники під час зустрічей у школах. Директор будь-якого навчального закладу повідомить, що в УДПУ найбільший і найкращий в області спортивний зал. Школярі району й області розкажуть, що в ньому відбуваються змагання міжнародного рівня. Громадськість ознаявлена і з зацікавленням стежить за перемогами факультету. Матеріально-технічна база підрозділу викликає однозначне схвалення, хоча робота й далі ведеться в цьому напрямку. Колектив працює над гігієною. Нещодавно здані в експлуатацію нові душові кабінки, які далеко не кожен має навіть вдома.

Часто улюбленими вчителями у школі є вчителі фізичного виховання. Не дивно, бо саме спортсмени, як правило, є дуже гарними психологами і педагогами. Перемоги залежать від уміння зібратися, сконцентруватися, від уміння перемогти спочатку самого себе. Не кожен з нас, скажімо, 30 км і пішки пройде, а от вихованка факультету Наталія Нитяжук 30 км пройшла на веслах під час Марафону у Вінниці, при чому зайняла II місце. Вона неодноразово брала участь у престижних змаганнях, виборюючи призові місця.

Робота в командах вчить спілкуванню, вмінню відчувати плече товариша, здобуває друзів на все життя. Починаючи з вересня, збірна команда УДПУ з волейболу бере участь в регулярному чемпіонаті ліги "А-пілон", в якому змагаються команди Вінницької, Черкаської та Одеської областей. На сьогоднішній день

тривають змагання, наша збірна продовжує боротьбу за дві путівки у вищій дивізіон, де матимуть можливість поборотися за перемогу.

Протягом I семестру 2010-2011 н.р. студенти Уманського державного педагогічного університету брали участь у низці змагань. Так, у змаганнях з настільного тенісу, що пройшли в Черкаському державному технологічному університеті, команда УДПУ посіла I загальнокомандне місце і стала чемпіоном Черкаської області серед ВНЗ. До складу команди входили: Вадим Швидкий (факультет фізичного виховання), Інна Бурба (факультет початкової освіти), Андрій Дяков (природничо-географічний факультет).

У складі збірної Черкаської області з вільної боротьби, яка брала участь у всеукраїнських змаганнях, були представники УДПУ: Марина Панчоха (факультет фізичного виховання), Юлія Давидович (факультет фізичного виховання), Микола Лебедев (факультет фізичного виховання). За результата-

ми змагань Мари-на Панчоха посіла перше місце, Юлія Давидович — п'яте.

Студент факультету дошкільної освіти Антон Шевчук входить до основного складу команди Прем'єр-ліги ФК "Оболонь". Свої тренувальні збори ФК "Оболонь" проводила в Туреччині. Серед запаланих товаришських зустрічей в матчі з казанським "Рубіном" ФК "Оболонь" отримала перемогу 2:1 завдяки переможному голу Антона.

Також в рамках турніру "А-пілон" ліги збірна команда УДПУ взяла участь в XI обласній універсіаді ВНЗ III-IV р. а. з волейболу, посівши перше місце.

Будьмо здоровими, щасливими, красивими і відомими разом із факультетом фізичного виховання.

О. ОВЕРЧУК,
студентський декан
фізико-математичного
факультету

На фізико-математичному факультеті усвідомлюють, що повноцінна підготовка майбутніх учителів не може здійснюватися без використання Інтернет-технологій, а наш випускник повинен вільно орієнтуватися у просторах Інтернету і вміти ефективно використовувати його можливості в своїй професійній діяльності, тому підготовка студентів спрямовується на формування високого рівня їх інформаційної культури, отримання практичних навичок не тільки з пошуку, збирання і обробки інформації, але й уміння вибору оптимальних

форм її представлення і прийняття на її основі ефективних рішень. У поєднанні із застосуванням на факультеті інформаційних технологій, мультимедіа і віртуальної реальності, Інтернет відкриває нові можливості у поданні студентам навчального матеріалу, підвищенні ступеня мотивації і самостійності у роботі студентів, реалізації індивідуального підходу до навчання. Усе це разом забезпечує умови для підготовки на факультеті спеціалістів на рівні, що відповідає сучасним вимогам.

СТУДЕНТИ ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ У СВІТІ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Використання Інтернет нашими студентами у процесі навчання не обмежується лише пізнавальною складовою. Воно стає природною технологією роботи з майбутньої спеціальності, атрибутом повсякденного життя. Студентам забезпечується вільний доступ до мережі, що надає їм можливість брати участь у різних проєктах, замовляти по Інтер-

нет книги у бібліотеках, проглядати каталоги періодичних видань, стежити за новинами науки, отримувати інформацію про можливості навчання та працевлаштування тощо.

Студенти можуть заздалегідь ознайомитися з навчальним планом, із змістом навчальних дисциплін, навчально-методичними матеріалами вивчення того чи того циклу навчальних предметів. Студенти можуть заздалегідь прослуховувати лекції, вивчити необхідний матеріал з допомогою Інтернет, а потім, вже підготовленими прийти на лекцію, щоб робити саме те, для чого вони там зібралася: обмінюватися ідеями, обговорювати різні точки зору і т.д. Самі лекції стають короткими, проблемними і перетворюються у пізнавальну діяльність, а не просту фіксацію термінів, дат, тощо.

Програмне забезпечення системи дозволяє студентам

активно виконувати індивідуальні завдання, а викладачеві, разом з можливістю контролю і управління, надаються засоби протоколювання дій студентів для подальшого сумісного аналізу і коментування наявних упущень у виконаних завданнях.

Спільна творча співпраця викладача і студентів при навчанні практичних навичок, причому в зручному для студента темпі, значно покращує ефективність обміну інформацією і полегшує освоєння студентами курсу, що вивчається.

Поряд з цим, все більше викладачів практикують використання у навчальному процесі власних веб-сайтів, що дозволяє організувати дистанційну навчально-пізнавальну діяльність студентів у мережі Інтернет.

Прикладом такої організації можуть служити веб-форуми на сайтах викладачів кафедр

ри інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій факультету: (<http://pedagogika.at.ua/forum/>, <http://galanet.at.ua/forum/>, <http://stecenko.at.ua/forum/>).

Крім навчальних занять, таких як інтернет-семінари, інтернет-конференції, студенти залучаються до обговорення різноманітних питань, що стосуються розвитку їх загальної кругозору, розв'язання різних життєвих ситуацій. З цією метою на форумі передбачено розділ "Спілкування". Оскільки цей розділ, як правило, розширюється за допомогою самих студентів (створення тем, велика кількість повідомлень тощо), то з числа найбільш підготовлених студентів призначаються модератори, які контролюють роботу у тому чи іншому розділі: (<http://pedagogika.at.ua/forum/>, <http://galanet.at.ua/forum/>, <http://stecenko.at.ua/forum/>).

Наукові пошуки

НАУКОВЦІ УНІВЕРСИТЕТУ ВМІЮТЬ ПЕРЕДБАЧАТИ ЗЕМЛЕТРУСИ

Ю. КРАСНОБОКИЙ,
декан
фізико-математичного
факультету, канд. фіз.-мат.
наук., Заслужений працівник освіти.

Шановний читачу, напевне Вам доводилося бачити на узбіччі дороги автомобіль, у якого зламався карданний вал або відмовила коробка швидкостей. Або у Вас під час ро-

видано сотні книг, виходять друком міжнародні журнали, проведено численні наукові конференції. Причини такої пильної уваги до цієї науки — в її прогностичних можливостях, різнобічності і важливості практичних застосувань.

Механіка руйнування є важливою ланкою, що поєднує інженерне конструювання та матеріалознавство

ча кафедри вищої математики.

Доктор фізико-математичних наук, професор Л.А.Кіпніс є членом Національного комітету України з теоретичної та прикладної механіки (з 1999 року), членом Європейського товариства цілісності конструкцій (з 2001 року), організатором та керівником Уманського осередку Українського товариства з механіки руйнування матеріалів (з 1996 року), яке діє при Національній Академії наук України.

Напрямок наукових досліджень професора Л.А.Кіпніса — математичні проблеми механіки руйнування. Л.А.Кіпніс одержав точні розв'язки великої кількості змішаних задач теорії пружності для областей складної криволінійної конфігурації; дослідив широкі класи пружнопластичних задач механіки руйнування у рамках моделей з лініями розриву переміщення; розв'язав низку задач теорії концентратора напружень біля куткових точок. Він є

автором більш, ніж 100 наукових праць у цій галузі, значна частина яких опублікована у міжнародно визнаних журналах АН СРСР, НАН України, Російської АН, що перекладаються у США, Англії та інших країнах далекого зарубіжжя. Одна з його наукових праць увійшла до міжнародної енциклопедії "FRAC-TURE", яка у 1998 році вийшла в США (Флоріда) у видавництві "Krieger Publishing Company".

За ініціативою проф. Л.А.Кіпніса при кафедрі вищої математики у 1992 р. створено науково-дослідну групу з математичних проблем механіки руйнування. Група здійснює наукову діяльність у рамках роботи Уманського осередку Українського товариства з механіки руйнування матеріалів.

Під його керівництвом викладачами кафедри та іншими членами осередку опубліковано біля 150 наукових праць у таких провідних академічних журналах, як Міжнародний журнал "Прикладна механіка", "Доповіді НАН України", "International Journal of Fracture" (США-Нідерланди), "Theoretical and applied fracture mechanics" (США) та ін.

Проф. Л.А.Кіпнісом та його учнями у видавництві "Науковий світ" (Київ) опублікована монографія "Механіко-математичні моделі процесу передруйнування біля куткових точок пружнопластичного тіла" (автори А.О.Камінський, Л.А.Кіпніс, Г.А.Хазін). До друку готується ще одна монографія за результатами останніх наукових досліджень.

При кафедрі діє аспірантура за спеціальністю 01.02.04. — механіка деформованого твердого тіла. Успішно працюють над дисертаціями аспіранти та здобувачі. За результатами наукових дослід-

жень захищено 2 кандидатські дисертації (В.М.Дякон, Г.А.Хазін). Готуються до захисту ще 3 кандидатських дисертації (Т.В.Поліщук, В.О.Колмакова, А.Є.Красільников). З 2005 року під керівництвом проф. Л.А.Кіпніса розробляється держбюджетна тема.

Наукова школа проф. Л.А.Кіпніса відома не тільки на теренах нашої країни. Він та його учні підтримують наукові зв'язки з вченими закордоном.

В рамках угоди про наукове співробітництво між Уманським державним педагогічним університетом та Regional Academy of Natural Sciences (Регіональної Академії Природничих Наук) (США, Санта-Барбара) (Угода підписана у лютому 2004 року) співробітниками кафедри вищої математики УДПУ та вченими Регіональної Академії Природничих Наук проведені спільні дослідження та опубліковані колективні статті в журналі "Доповіді НАНУ", у 2005-2006, 2008-2010 рр.

9 грудня 2010 р. підписано Міжінституційну угоду про освітню і наукову співпрацю між Адміністративною Радою Системи Університетів Вісконсина від імені Вісконсінського університету в Мілуокі та Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини. Від імені УДПУ угоду підписала ректор університету проф. Н.С.Побірченко, від імені Вісконсінського університету в Мілуокі — професор Мілуокського університету (США), координатор з питань міжнародної діяльності Майкл Внук. В організації та підготовчій роботі з підписання угоди з боку Уманського педуніверситету взяла активну участь деканат фізико-математичного факультету та викладачі кафедри вищої математики.

Майкл Петр Внук є одним із творців сучасної механіки руйнування матеріалів. Його наукові заслуги були відмічені у 1991 році стипендією Фулбрайта. Він лауреат премії Леді Девіс (Ізраїль); проф. Внук є членом наукового товариства Sigma Xi, товариства Pi Tau Sigma, Американської академії механіки, членом-кореспондентом Кембріджського філософського товариства в Англії, членом Нью-Йоркської Академії наук. Він разом із проф. Стояном Седмаком у 1981 році заснували міжнародну школу IFMASS.

У 2009 році Майкла Внука визнали людиною року за версією Американського біографічного інституту (American Biographical Institute for Dedication and Excellence).

Під час перебування в Уманському університеті професором Майклом Внуком було прочитано лекцію для студентів і викладачів фізико-математичного факультету та проведено семінар з математичних проблем механіки руйнування матеріалів, у якому взяли участь: доц. кафедри вищої математики Г.А.Хазін, доц. кафедри фізики М.В.Дудик, викладачі Т.В.Поліщук, В.О.Колмакова та ін. В ході семінару було окреслено плани подальшої наукової співпраці між вченими.

3 ювілеєм!

ЛАБОРАТОРІЇ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ — 10 РОКІВ

В.ШУЛДИК,
завідувач лабораторії,
канд. біол. наук., доцент.

Визначення стратегічного напрямку розвитку світових освітніх систем хвилює практично все суспільство. Головною є проблема визначення пріоритетів освіти та її реформування. На запитання "Чого ви очікуєте від школи?" роботодавці, бізнесмени, політичні діячі, керівники шкіл та вчителі відповідають: "Треба виховувати дитину, яка вміє спочатку самостійно вчитись, а потім працювати й жити". У школі учень повинен навчитись, в першу чергу, самостійно формувати мету та шляхи її досягнення. Цього досягти значно важче, ніж навчити читати, писати та рахувати.

Такого напрямку у своїй роботі дотримується лабораторія інноваційних технологій навчання біології, яка святкує 10-річчя з дня створення. Творчий колектив лабораторії нараховує 15 осіб, куди входять викладачі природничо-географічного факультету, методисти методкабінетів при відділах освіти Уманського регіону, вчителі загальноосвітніх шкіл, студенти.

Діяльність колективу лабораторії проводиться за такими напрямками:

1) проведення навчальних занять із студентами та вчителями з метою підготовки їх до застосування сучасних освітніх технологій. На базі лабораторії проводяться заняття зі студентами денної та заочної форм навчання з 6-ти дисциплін. Також студенти працюють в лабораторії під час проходження педагогічних та навчально-польових практик, є учасниками проблемної групи "Актуальні проблеми сучасної методики біології". У лабораторії підтримується належна матеріальна база: сучасні шкільні підручники й посібники, навчально-методичне забезпечення, засоби навчання. Співробітники лабораторії видали підручник, 5 монографій та 11 навчально-методичних посібників, сформували відеотеку уроків та позакласних заходів з біології кращих учителів Уманського регіону тощо.

2) проведення наукових досліджень, пов'язаних з інноваційними технологіями, теорією та практикою навчання біології. На базі лабо-

раторії здійснюються наукові розвідки, результати яких оприлюднюються на щорічних конференціях, круглих столах, семінарах, в монографіях, науково-методичних посібниках, наукових статтях. Співробітниками лабораторії захищено 2 кандидатських дисертації, виконується 3 докторських та 7 кандидатських досліджень.

3) проведення семінарів, "круглих" столів, педагогічних читань, дискусій з певної тематики, семінарів-практикумів для вчителів Уманського регіону.

4) надання науково-методичних послуг освітнім закладам різного рівня акредитації та загальноосвітнім школам. З цією метою колективом лабораторії проводились експертизи рукописів нових шкільних підручників з біології, надавалися консультації викладачам Вінницького, Кіровоградського, Криворізького, Рівненського, Ніжинського університетів, Хмельницького та Кременецького гуманітарно-педагогічного інститутів тощо.

З метою кращої діяльності, обміну досвідом укладено угоди про довгострокове співробітництво між лабораторією та кафедрами й лабораторіями відповідного профілю Російського державного педагогічного університету ім. О.І.Герцена (Санкт-Петербург), Інституту педагогіки АПН України, Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова, з Тернопільським національним педагогічним університетом, Дрогобицьким державним педагогічним університетом, низкою ЗОШ Умані, Уманського й сусідніх районів Черкаської та Кіровоградської областей. На виконання угод проводяться спільні наукові дослідження з актуальних проблем біології та методики навчання; наукові конференції, "круглі" столи, семінари; спільні видання наукових матеріалів.

Впевнені, що такий підхід сприяє формуванню професійних та особистісних якостей вчителя XXI століття, вчителя компетентного, готового до участі в інноваційних процесах української школи, здатного ефективно співпрацювати з соціумом.

На знімку: творчий колектив лабораторії.

боти раптово тріснув якийсь ріжучий інструмент. Усі ми бачили купи зламаних будівельних конструкцій біля кожного великого будівництва.

Передчасне руйнування матеріалів, деталей, конструкцій — явище, яке доводиться бачити майже щоденно.

І все-таки ж до недавнього часу в підході до цієї важливої проблеми існував середньовічний погляд на матеріали і конструкції, який не враховував того факту, що в них обов'язково є ті чи ті дефекти: тріщини, сторонні вclusions, порожнини. Їх вважали чимось патологічним, нетиповим і тому не гідним уваги вчених.

Дослідження останніх десятиліть показали, що дефекти — причина більшості руйнувань — неминучі в будь-яких матеріалах і конструкціях. Вони з'являються ще на стадії виготовлення вихідних матеріалів, потім у процесі їх наступної обробки, а також під дією навантаження або зовнішнього середовища. "Життя" дефектів — це по суті "життя" самого матеріалу. На основі цих досліджень зародилася фундаментально-прикладна наука про "хвороби" матеріалів і конструкцій — механіка руйнування. Вона з'явилася на межі кількох класичних дисциплін, насамперед механіки, фізики твердого тіла, прикладної математики, а за своєю практичною значимістю відіграє важливу роль серед наук про тверде тіло. Для сучасної техніки і технології це приблизно те ж саме, що медицина для людини.

Ця наука молода, проте розвивається вона бурхливо. З механіки руйнування опубліковано в різних країнах десятки тисяч наукових праць — більше, ніж за всю попередню історію загалом з питань міцності і опору матеріалів.

з фундаментальними науками — фізикою (механікою твердого тіла) та математикою. Від якості цієї ланки значною мірою залежить збільшення міцності конструкцій матеріалів, успіх в узгодженні суперечливих вимог надійності та економічності.

Швидкий розвиток гігантських тріщин у верхній твердій оболонці Землі — літосфері — призводить до землетрусів. І ось саме це апокаліптичне явище, яке дуже поширене на нашій планеті, якраз і може передбачити механіка руйнування. Руйнування матеріалів під дією лазерного або електронного опромінення, корозійне розтріскування високопружних металів та сплавів, способи продовження стійкості гірських утворень та бурових свердловин — такий далеко не повний перелік проблем, якими займається цей розділ механіки.

У розвитку механіки руйнування, особливо у створення її теоретичних засад, великий внесок зробили вчені нашої країни. Вони розробили фундаментальні універсальні критерії процесу руйнування, що застосовуються зараз у всьому світі практично до всіх конструкційних та природних матеріалів, вивчають механізм виникнення землетрусів, одними з перших запропонували математичні моделі втомного і корозійного руйнування матеріалів та сплавів і багато іншого.

Приємно відзначити, що певний науковий доробок у цій галузі зробили і вчені Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. На фізико-математичному факультеті за цим науковим напрямком ось уже понад 20 років працює наукова школа професора Л.А.Кіпніса, завідувача

ТЕХНОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

домашньої чоловічої роботи, яку б вони не вивчали і не вміли виконувати. І не тільки домашньої... Вихованці ТПФ виготовляють вироби із соломки, лози, займаються керамікою, різьбою по дереву, усі вивчають дизайн.

Якщо провести опитування в школі щодо улюбленого предмета, то кожна друга дитина назве трудове навчання. Цей предмет, як ніякий інший, дає можливість для творчого розвитку дитини. Гарному трудовику ніяк не обійтися без образотворчого мистецтва, фізики, хімії, креслення. Універсальний предмет, універсальний має бути вчитель.

Факультет випускає фахівців з таких спеціальностей "Професійне навчання. Технологія харчової промисловості та організація громадського харчування", "Професійне навчання. Технологія текстильної та легкої промисловості", "Професійне навчання. Технологія обробки дерева та меблевого виробництва".

Випускники технологічного педагогічного факультету становлять переважно більшість вчителів трудо-

вого навчання шкіл різних типів, майстрів виробничого навчання та викладачів професійно-технічних училищ.

Факультет має в своєму складі 27 лабораторій та навчально-виробничі майстерні, які забезпечують навчальний процес з професійного навчання. Лабораторії кафедр факультету обладнані необхідним устаткуванням. Окрім цього, кожна лабораторія має у своєму розпорядженні комплекти плакатів із відповідних дисциплін. Слід відзначити велику кількість лабораторного обладнання, виготовленого руками студентів під час виконання курсових та дипломних робіт.

До послуг студентів 3 комп'ютерних класи. За сучасними комп'ютерами проводяться практичні заняття з усіх дисциплін, навчальні програми яких передбачають використання комп'ютерної техніки. 2 навчальні класи використовуються також для організації самостійної роботи студентів, викладачів та працівників університету, а також для підготовки та оформлення наукових курсових і дипломних робіт.

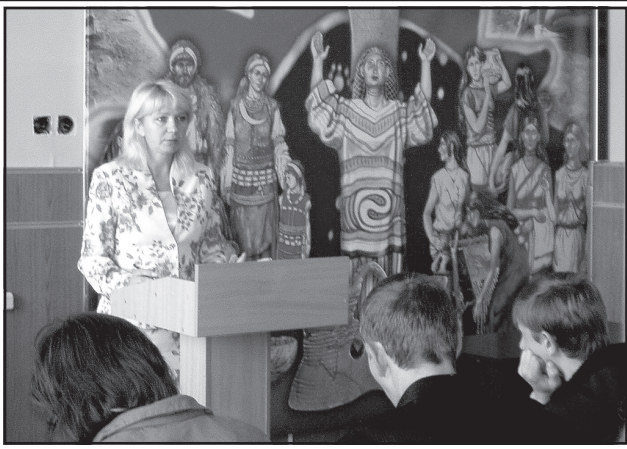

С.ТКАЧУК,
декан технологічного педагогічного факультету, канд. пед. наук., доцент
Уманці доброзичливо жартують: "Найкращих друзин та ідеальних чоловіків готують на технологічно-педагогічному факультеті УДПУ".
Важко не погодитися: дівча-

та на професійному рівні готують, шиють, в'яжуть, вишивають, юнаки — за власними проектами виготовляють меблі, в їхніх домівках не буває поламаних розеток, електроприладів якщо й виходять з ладу, то лише для того, щоб їхні власники могли роззавітати, ремонтуючи, врешті — немає

СЬОГОДЕННЯ ІСТОРИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

А.КАРАСЕВИЧ,
декан історичного факультету,
канд. філософ. н., доц.

Історичний факультет веде свою історію з 1933 року, хоча й проіснував він тоді лише два роки. Вдруге історичний факультет було відкрито у 1946 році, але в 1950 році він знову припиняє своє функціонування. У 2002 році в межах філологічного факультету на базі кафедри історії розпочато набір на спеціальність "Історія та правознавство", що стало початком відродження історичного факультету. Остаточне виокремлення факультету в складі інституту філології та суспільствознавства відбулося в серпні 2005 року. Сьогодні на факультеті навчається 487 студентів. Є магістратура, друга вища освіта, аспірантура.

Факультет здійснює підготовку фахівців зі спеціальностей "Історія та правознавство", "Історія, людина і світ", "Історія. Географія" за освітньо-кваліфікаційними рівнями бакалавр, спеціаліст та магістр на денній та заочній формах навчання.

В структурі факультету діють три кафедри: Історії України (зав. кафедри, проф. Т. В. Кузнець), всевітньої історії та правознавства (проф. П. П. Панченко), філософії та суспільствознавства (проф. Ю. В. Кушаків). На кафедрі працює 43 викладачі, з них 7 — докторів наук та 21 — кандидатів наук. Викладачі факультету є авторами чи співавторами 55 монографій, 56 навчальних посібників, 137 наукових збірників, 99 методичних рекомендацій, понад 700 статей і тез.

На факультеті успішно функціонують два науково-дослідні інститути ("Історія та археологія Південно-Східного Поділля" (керівник проф. Т. В. Кузнець), "Археологічні культури Буго-Дніпровського межиріччя" (доц. А. О. Карасевич)) та три науково-дослідні лабораторії ("Історичне краєзнавство Уманщини" (проф. Т. В. Кузнець), "Археологія Уманщини" (доц. В. В. Сокирянська), "Соціологічні дослідження" (канд. політ. н. Я. М. Балановський)), створено історико-краєзнавчий музей (О. В. Бойко), навчально-методичний кабінет філософії та суспільствознавства, який укомплектовано понад 2200 примірниками фахових видань (О. О. Карасевич), успішно діє історико-політичний клуб "Архів" (канд. політ. н. Л. С. Шацьковська).

Факультет має досвід проведення міжнародних, всеукраїнських міжвузівських наукових конференцій. За підсумками наукової роботи у 2008-2009 роках історичний факультет посідав перше місце серед інших факультетів університету. Особливо показовим в цьому плані є Тиждень презентації факультету, який проводився у вересні минулого року.

Упродовж тижня було проведено три всеукраїнські конференції, міжнародна студентська конференція "Народи антигітлерівської коаліції у Другій світовій війні: цивілізаційні наслідки та уроки історії", перші Всеукраїнські читання "Історичний процес у сучасних вимірах", презентація книги "Уманщина і уманці в Другій світовій війні". Кафедра філософії та суспільствознавства зустрілася з представниками Українсько-Канадського проекту "Розбудова демократії". В презентації факультету брали участь ректор університету, проф. Н. С. Побірченко, проректор, директори і декани університету, викладачі і студенти Рязанського державного університету імені С. Єсеніна (Росія), докторанти Академії імені Яна Длугоша в Ченстохові (Польща) та університету імені Адама Міцкевича у Варшаві (Польща). Висока оцінка науково-освітньої діяльності викладачів факультету прозвучала з вуст першого заступника голови Українського інституту національної пам'яті, проф. В. В. Кривошеї, головного наукового співробітника науково-організаційного управління Національного університету оборони України, проф. В. П. Шевчука, проф. Черкаського національного університету А. Г. Морозова, проф. Кременчуцького національного університету Г. Т. Капустяна, проф. Інституту соціології НАН України С. О. Макеєва.

Щороку студенти-історики проходять археологічну практику в Тальянківській та Меджибзькій археологічних експедиціях під керівництвом вчених Інституту археології НАН України О. Г. Корвін-Піотровського, В. О. Круца, Є. В. Овчинникова, директорів: Державного історико-культурного заповідника "Трипільська культура" — В. В. Чабанюка та Державного історико-культурного заповідника "Меджибіж" — О. В. Погорільця. Студенти також проходять архівну та музейну практики. Третій курс завершується проходженням правової практики, четвертий і п'ятий — державною педагогічною практикою.

Історичний факультет — це і своєрідна школа демократії, самоврядування. Тут діє студентський деканат (Сніжана Литвин), студентське профбюро (Ігор Опачкий).

Наш факультет засновано в регіоні, багатому на історичні традиції, тому він прагне стати центром вивчення історії та культури рідного краю. Своїм вихованням ми гарантуємо будні, сповнені натхненої праці і творчих пошуків, незабутньої студентської юності та перспективу стати справжніми фахівцями історичної освіти XXI століття.

На знімку:
заняття зі студентами
проводить доц. В. В. Сокирянська.

МІЖКУЛЬТУРНІ ПОРІВНЯННЯ ПІД ЧАС ЛІТНЬОЇ ПРАКТИКИ? ТАК! ЯКЩО ВИ УЧАСНИК МІЖНАРОДНИХ ПРОГРАМ

Н.БРИТ, декан факультету іноземної філології,
канд. пед. наук., доцент.
Заслужений працівник освіти;

О.ЗАБОЛОНА,
директор Інституту Міжнародного освітнього співробітництва, канд. пед. наук., доцент.

Літо — пора відпочинку. І водночас — гаряча пора для тих, хто бажає вдосконалити володіння іноземною мовою, здобути новий досвід і побачити світ. Це пора проведення літніх шкіл мови, літератури й культури, які проходять у різних країнах. Це пора міжнародних студентських обмінів і можливість першого досвіду роботи.

Учасниками XIII Міжнародної літньої школи "Полоніум", яка проходила в липні 2010 року в Підляській академії, стали четверо студентів нашого університету. Крім занять, на них чекало ще й добре організоване дозвілля: дискотеки, концерти, вечори поезії, розування польських пісень, спортивні змагання, майстер-класи з хореографії, поїздки до Кракова.

Гарний досвід здобула студентка іноземної філології Юлія Попенченко, яка вивчає англійську, німецьку, французьку і польську мови, в багатокультурному середовищі Міжнародної літньої школи "Пізнаємо Варшаву", де навчалися представники 14 країн. Як згадує Юлія: "Новим і незвичним було спілкування з гостями з "екзотичних" країн — Єгипту, й Індії".

Учасниця літньої школи польської мови у Вроцлаві Юлія Ярцун ділиться враженнями: "Представники різних країн робили презентації, готували національні страви і співали народні пісні". Окрім занять, учасники піднімалися в гори, відвідували палаци, якими так пишається Польща, музеї-виставки". Участь у всіх

польських програмах та проєктах координує Польський культурно-освітній центр.

Студентка факультету іноземної філології Юлія Зелінська є учасником Міжнародного проєкту "Програма стажування в центральних органах виконавчої влади 2010-2011pp", що здійснюється за підтримки USAID, Університету Індіани, Коледжу суспільних наук університету Огайо (США).

Учасницею міжнародної експедиції під егідою "European Dry Grassland Group" (EDGG) з вивчення степів Центрального Поділля України була студентка природничо-географічного факультету Юлія Казьмірова.

Завдяки реалізації діяльності факультету іноземної філології на теренах міжнародної співпраці, 30 студентів університету взяли участь у міжнародній програмі Work & Travel, яка передбачає проходження практики в США. Крім досвіду роботи, вони отримали ще й гарний досвід подорожей — під час кількатижневих подорожей студенти побачили Нью-Йорк і Чикаго, Великі озера і Ніагарський водоспад, Сан-Франциско і Голлівуд.

Враження студентів, які провели літо в Сполучених Штатах, різноманітні — від захоплених до помірковано критичних, але всі вони одностайні в думці про те, що варто відкрити для себе інші культури, мови, здобувати новий досвід. Тепер у них є друзі на всіх континентах — друзі, завдяки яким світ стає знайомішим і комфортнішим.

ПРАКТИКА МОВИ І ШКОЛА ЖИТТЯ

Є.ЗАБОЛОНА,
студентка третього курсу факультету іноземної філології.

Влітку разом з тридцятьма іншими студентами університету, я брала участь у програмі Work & Travel у США. Працювала касиром у найбільшому в США аквапарку Noah's Ark (Висконсін). За літо я отримала неймовірно враження, надзвичайний досвід, збагатилася своїми знаннями з англійської та інших мов, пізнала культуру американців, познайомилася з цікавими людьми.

Працювати виявилось значно цікавіше, ніж я очікувала. Робота була різноманітною — в касах з білетами, у кімнатах з ігровими автоматами, в міні-гольфї, у 4-D театрі, в офісі тощо. Та найбільше мені подобалося працювати в кафе. Саме там час збігав надзвичайно швидко і десятигодинний робочий день минав непомітно. Довелося навіть працювати рятувальником, що вважаю дуже цікавим досвідом.

Адміністрація парку робила все можливе, щоб згуртувати

ти всіх робітників, і їм це вдавалося. Влаштувалися вечірки для усіх робітників парку — боулінг, піцца, походи в кіно тощо, щосереди — баскетбол, вечори купання. Двічі ми навіть потрапили на американське телебачення — нас показували у пряму ефір по першому спортивному каналу.

Одночасно зі мною проходили практику також студенти з інших країн: Тайваню, Китаю, Турції, Колумбії, Польщі, Росії. Завдяки цьому я мала змогу вивчати культуру інших національностей, їх менталітет та особливості, а також завела дружні стосунки з багатьма чудовими людьми. Особливо приємними виявилися люди з Тайваню та Колумбії. Вразила дивовижна згуртованість молоді з Турції — це те, чого так не вистачає українцям.

Вважаю, що, чим більше людина пізнає зовнішній світ, тим повнішим стає її внутрішній. Цього літа я стала на крок ближчою до своєї мрії — бути гармонійною всебічно розвинутою людиною.

НАУКОВИЙ ПОШУК У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ-ФІЛОЛОГА

Т.ЛОПУШАН,
декан факультету української філології,
канд. філол. наук., доцент.

Сучасне життя вимагає від спеціаліста будь-якого фаху постійного самовдосконалення, оскільки стрімкі зміни в економіці та суспільному житті вимагають поряд з глибокою обізнаністю гнучості у прийнятті рішень. Зростання обсягів інформації унеможливило використання в навчальному процесі ВНЗ старої схеми освіти, коли пам'ять студента наскільки розрізняла знань. Тому науково-дослідна та інноваційна робота студентів-філологів є найважливішим аспектом формування особистості майбутнього вченого та фахівця високої кваліфікації, слугує потужним засобом відбору кадрів для підготовки молодих учених, збереження наукових шкіл.

Навчачись на факультеті української філології, студенти мають можливість не лише набувати знання та високу професійну кваліфікацію, але й розвинути свої інтелектуальні здібності, вдосконалити навички дослідницької діяльності. Наукові лабораторії і гуртки, студентські наукові товариства і конференції — все це дозволяє студентам почати повноцінну наукову роботу, знайти однодумців, з якими можна порадитися і поділитися результатами своїх досліджень.

Важливими центрами, що акумулюють навколо себе науковий потенціал не лише професорсько-викладацького складу, але й студентства факультету, є наукові центри та лабораторії, при яких вже протягом багатьох років діють студентські наукові об'єднання: лінгвокраєзнавче товариство імені А.Кримського та фольклорно-

не товариство імені Х.Ящуржинського.

Лінгвокраєзнавче товариство імені А.Кримського, очолюване викладачем Г.Г.Березовською, об'єднує майже 200 студентів факультету української філології. Своєю науковою діяльністю вони здійснюють у рамках роботи Східноpodільського лінгвокраєзнавчого науково-координаційного центру, досліджуючи говірки історичної Уманщини, ономастикон регіону. Науковці діалектологічної секції щоліта разом зі студентами вирушають в експедиції, збираючи говірковий матеріал. Фонотека центру зберігає записи зразків говіркового мовлення із близько 150 населених пунктів Східного Поділля, Середньої Наддніпрянщини, Південного Поділля. У 2006 році розпочато роботу над науковою темою, що фінансується з державного бюджету, «Комплексне дослідження говірок Подільсько-середньодніпрянського суміжжя». Колишніми випускниками факультету в рамках тематики наукових досліджень Східноpodільського лінгвокраєзнавчого науково-координаційного центру виконуються дисертаційні дослідження з діалектології (Л.Б.Поліщук та К.В.Кацалапенко), які є продовженням їхніх студентських наукових робіт.

При кафедрі української літератури та українознавства функціонує фольклорне товариство імені Х.Ящуржинського, в якому нині беруть участь 48 студентів. Це наукове товариство створено у 1997 році. Його очолює кандидат педагогічних наук, професор, керівник науково-дослідної лабораторії «Етнологія Черкаського краю», завідувач кафедри української літератури та українознавства Н.П.Сивачук. З перших днів існування фольклорне товариство об'єднало здіб-

них, творчих, талановитих студентів факультету української філології. Провідна мета товариства полягає у дослідженні регіональних особливостей фольклору історичної Уманщини та стану його побутування у наш час. В основі науково-дослідної роботи студентів покладено експедиційний метод, який передбачає збирання і записування автентичного фольклору та етнографічних відомостей. У результаті пошукової народознавчої роботи студенти визначають ареали поширення різних жанрів фольклору, проводять систематизацію та каталогізацію явищ духовної та матеріальної культури.

Студенти факультету української філології О.Богачик та І.Панчук беруть участь у розробленні госпдоговірної теми «Граматична омонімія у творах Тараса Шевченка», яка виконується в Міжвідомчому науково-дослідному центрі прикладної лінгвістики подвійного підпорядкування (МОН і НАН України), очолюваному завідувачем кафедри практичного мовознавства, доцентом Н.А.Цимбал. Щогорічна випускниця факультету О.Чечель, яка була активною учасницею наукових проєктів центру, успішно склала вступні іспити до аспірантури нашого університету і продовжила дослідження обраної за студентських часів наукової теми.

Результати студентських наукових досліджень лише за 2009-2010 навчального року відображено в 98 студентських статтях та тезах доповідей, видрукованих у збірниках наукових праць. Студенти факультету української філології систематично стають учасниками всеукраїнських наукових конкурсів та предметних олімпіад з української мови і літератури та методик їх навчання, Міжна-

родному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та інших наукових конкурсах різного рівня. Зокрема, у минулому навчальному році студентка 4 курсу І.Казьмірова посіла II місце в 2-му етапі Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Українська мова та література». І.Панчук нагороджена заохочувальним дипломом переможця II туру на підсумковій науково-практичній конференції Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з української мови, літератури, що відбувся в Південноукраїнському національному педагогічному університеті ім. К.Д.Ушинського. В.Михайлюк брала участь в обласному конкурсі читців-декламаторів поезії (Черкаси) та виборала третє призове місце. О.Богачик має подяку за участь у Міжнародному конкурсі з українознавства для студентів та молодих учених від академіка, директора Національного науково-дослідного інституту українознавства П.П.Кононенка.

Потрібно докласти ще багато зусиль для того, щоб науковий пошук став органічною потребою кожного студента факультету, оскільки лише таким чином можна прийти до вирішення глобального питання підготовки нового покоління вчителів, що вміють мислити самостійно, приймати нестандартні рішення в нестандартній ситуації, відповідати за свої дії, — усьому тому, що необхідно в умовах демократичного ладу, до побудови якого ми повільно, але наближаємося. Наукова праця зі студентської лави допоможе виховати людей дійсно інтелегентних й освічених, а важливе достоїнство цих якостей у тім, що людей, що володіють ними, ніколи не буває занадто багато.

З калейдоскопу літературних подій

РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ

Оприлюднено переможців загальноуніверситетського студентського літературного конкурсу "В душі я ставлю світлий парус", присвяченого 120-річчю з дня народження видатного поета Павла Тичини. Журі, в складі якого — викладачі кафедри української літератури й українознавства (голова журі — професор Н.П.Сивачук), уважно розглянуло подані рукописи й визначило переможців.

Перше місце — студентка першого курсу факультету української філології Оля Михальченко: за поетичну добірку. Друге місце — студентка першого курсу факультету української філології Ірина Осетрова: за добірку поезії та прози. Третє місце — п'ятикурсниця цього ж факультету Алла Сулима: за добірку поезій.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Кафедра української літератури й українознавства

ПИСЬМЕННИКИ УМАНЩИНИ
(ДОВІДНИК-АНТОЛОГІЯ)

КОРИСНЕ Й УНІКАЛЬНЕ ВИДАННЯ

По-справжньому унікальною книжковою новинкою можна назвати довідник-антологію "Письменники Уманщини", куди ввійшли біографії та фрагменти літературних доробків письменників (всього більше ста осіб), життя і творчість яких пов'язані з історичною Уманщиною, тобто з теперішніми Уманським, Маньківським, Тальнівським і Христинівським районами. Зібрані вони викладачами кафедри української літератури й українознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Головним ініціатором видання стала завкафедрою професор Наталя Петрівна Сивачук, упорядни-

ком — доцент кафедри Марина Степанівна Павленко.
На сьогодні це — найповніше видання з історії красного письменства щедрого на таланти Уманського краю. Звісно, окремі сторінки (надто ж про авторів, оприлюднених уперше) потребують деталізації чи уточнень, але це — прекрасний стимул для майбутньої копійки праці.

Довідник-антологію адресовано широкому колу читачів, зокрема бібліотекарям, науковцям і державним службовцям. Він також стане корисним посібником для учнів, студентів, учителів, викладачів.

ВІШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ВИДАТНОЇ ЗЕМЛЯЧКИ

Березень цього року ознаменований ще й 115-річним ювілеєм української письменниці, журналістки, перекладачки, громадської діячки Надії Віталіївни Суворової (5(17).03.1896 - 13.04.1985). Хоч народилась Надія в Києві, — дитинство, юність і останні роки життя провела в Умані. Брала активну участь у політичному житті країни, зокрема в роботі Центральної Ради, в часи Української Народної Республіки. Одна з перших жінок отримала диплом Конзулярної академії, що дало право займатися дипломатичною посадою. У складі дипломатичної місії УНР вирушила за кордон. У Відні здобула ступінь доктора філософії. Викладала, працювала у Комітеті допомоги жертвам голоду в Україні, в складі Інтернаціональної Ліги миру і свободи, перекладала і писала власні твори. 1925 року повернулася в Україну, активно включилась у мистецьке й громадське життя тодішньої столиці Харкова, але невдовзі злочинно заарештована і на 29 літ вкреслена із літературного (та й взагалі нормального) життя. Повернувшись до Умані, працювала в місцевому краєзнавчому музеї, давала приватні уроки іноземних мов, водила екскурсії в "Софіївку", але завжди паралельно знавала обшуків,

принижень і мала репутацію неблагонадійної щодо радянської влади...

Доля повсякчас посилає Надію тяжкі випробування. Навіть після смерті її ім'я ще не вивчене й не поціноване належно. І приємно, що кафедра української літератури й українознавства УДПУ вносить хоч і скромний, але небайдужий внесок у повернення пам'яті про цю видатну людину. Йдеться як про торішнє видання доцентом і письменницею Мариною Павленко книги з серії "Життя видатних дітей", куди ввійшов і есей про дитинство Надії Суворової, не лише про її ж публікацію документально-художньої повісті про Н.Суворову в журналі "Березіль" (12'2009), але й — про цього-річне масове відвідання студентами 5 курсу факультету української філології Уманського Меморіального музею-квартири громадської діячки і письменниці Н.В.Суворової. Високофахові експертів очільниці музею-квартири (до речі, нашої колишньої випускниці) Людмили Терлецької завжди справляють назувнутрі враження на студентів. Після них мимоволі надихаєшся неймовірними оптимізмом і життєвою силою Надії Суворової, і хочеться повторювати рядки, написані колись нашою видатною землячкою: "Усміхнеться ще сонце, повернеться мрія, Називатимуть знов мене люди Надія!"

"ДЕСЬ НА ДНІ МОГО СЕРЦЯ ЗАПЛЕЛА ДИВНУ КАЗКУ ЛЮБОВ..."

Саме таким тичининським поетичним рядком називався поетичний вечір, присвячений Дню закоханих і 120-річчю з дня народження Павла Тичини, який відбувся нещодавно на факультеті української філології. Цей вечір показав видатного поета Павла Тичину з малознаного боку: з точки зору його стосунків з коханими дівчатами й жінками.

Присутні дізнались, що Павло Тичина залишив про кохання дуже багато чудових віршів, що й сам він багато разів любив. Волею долі це ча-

сто були сестри. Так, Павло закохувався в сестер Нюсю й Полю Коновал (це до Нюсини звернуло знаменитий Тичинин вірш "О панно Інно..."), у сестер Оксану й Ірину Коцюбинських (дочок письменника Михайла Коцюбинського), у сестер Романенко, у сестер Петренко, у сестер Пилинських, сестер Котових (одна з Котових, відома як поетеса Олена Журлива, зазнає совєцьких репресій, після таборів повернується додому хвора, і Павло до кінця свого життя надсилатиме їй гроші на ліки)... Закохлювався Павло Тичина й "не сестрами": акторкою Ритою Нецадименко,

співачкою Оксаною Петрусенко... Всі жінки в були різні, але всі гарні. І схожі ще в одному: кожна музично обдарована. "Я ніколи не покохаю жінку, котрій бракує слуху", — писав Тичина в книжці "Замість сонетів і октав". Зрештою, коли через кілька десятиліть Тичина нарешті одружився з давньо закоханою в нього Лідою Папарук, то беріг святість шлюбу так само вірно й самовіддано, як до того беріг святість почуття.

У студентському виконанні звучали Тичинині вірші про любов. І — просто вірші про любов. А ще були конкурси, було традиційне вже для нашо-

го університетського літоб'єднання поетичне ворожіння (цього разу, звичайно, долю "проколував" своїми рядками Павло Тичина), студентські вірші, прекрасні пісні у виконанні Сергія Цюрка тощо.

Завдяки дбайливим організаторам (а це були університетське літоб'єднання імені Миколи Бажана, кафедра української літератури й українознавства, студрада на чолі з Оленою Богачик тощо) і уважним захопленням учасникам, у залі того дня заплелась справжня Казка Любові. А про те, що вона сподобалась, свідчить і той факт, що через кілька днів за цим же сценарієм вприсились повторити свято і студенти факультету історичного, що їм теж чудово вдалось.

ПОЄДНАНІ РОБОТОЮ НАД СЛОВОМ І ЛЮБОВ'Ю ДО ШКОЛЯРА

Нещодавно в нашому університеті за ініціатииви кафедри української літератури й українознавства, зокрема доцента Любові Петрівни Пархети, а також - відділу освіти Уманської міської ради проведено регіональний науково-методичний семінар "Творчий портрет учителя української мови та літератури". В роботі семінару взяли участь учителі-словесники загальноосвітніх шкіл м.Умані (згідно з реєстрацією — сорок один учитель!), викладачі кафедр української літератури й українознавства та української мови, студенти факультету української філології.

Після вітального слова декана, кандидата філологічних наук Тетяни Володимирівни Лопушан та началь-

ника відділу освіти Валентини Вікторівни Новак, присутні мали змогу ознайомитись з творчими звітими й основними напрацюваннями вчителів Р.В.Філонок, Т.Д.Волинської, Л.В.Стулової, О.В. Рудої, М.Т.Безницької, Т.Л.Гонтарук, К.А.Сингаївської і О.В.Прокопенко. Виступи цих знаних педагогів переконали присутніх, особливо студентів, що вчителі-словесники — то подвижники й повсякденна праця, то законність у факі і глибоке знання предмета, то національна свідомість і громадянська зрілість.

Атмосфера семінару була теплою і душевною, залишила у відвідувачів чимало приємних вражень і обнадійливих планів на майбутнє.

"ШЕВЧЕНКОВЕ СЛОВО У СЕРЦІ МОЄМУ..."

Саме таку назву отримала літературно-музична композиція, присвячена 197-ї річниці з дня народження Тараса Шевченка і проведена кафедрою української літератури й українознавства (основні організатори — професор Н.П.Сивачук, доценти О.І.Наконечна, Н.Г.Петриченко та викладач І.М.Снігур) в університетських стінах.

В цьому масштабному заході взяли участь студенти факультету української філології та широко знані в усій Україні університетські творчі колективи: "Гонта", "Софія", народний хор "Кобзар" тощо. Як і належить подібним урочистостям, лунало тут високе Поетове слово, звучала її величність Плісня. Особливо чару додали хореографічні художні номери, які забезпечив народний танцювальний ансамбль "Яворина".

Матеріали підготували кафедра української літератури й українознавства (завідувач кафедри — канд. пед. наук, професор Н.П. Сивачук) та літоб'єднання імені Миколи Бажана (керівник — канд. пед. наук, доцент, член Спілки письменників України М.С. Павленко).

ТВОРЧИСТЬ УЧАСНИКІВ ЛІТЕРАТУРНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ІМЕНІ МИКОЛИ БАЖАНА

Ольга МИХАЛЬЧЕНКО

Ірина ОСЕТРОВА

Ганна СОКОТНЮК

ПАВЛУ ТИЧИНІ

Твій оркестр знову грає,
Ніжnodзвонно, милodзвонно!
І чарус, як перлина,
Рясноквітчана весна,
Що в словах твоїх ступас
Благодатна, як Мадонна,
І для пісні хмар перина
Розсувається тісна.

І пташок різноголосся,
Вільнокриле, ніжпоплинне
Будить сонну природу
І засніжені серця.
І потічком розлилося
В душу щастя тополине,
Й проліском добро зісподу
Проростає з корінця.

А прозорі аромати,
Легкомисні, свіжovійні
В світ гармонійно вдихають
Й чисту молодість садків.
Так довіку будуть грати
Твої арфи солов'їні,
Теплі ноти, що вславають
Барвограй твоїх рядків!..

"СОНЯЧНОКЛАРНЕТНОМУ" ТИЧИНІ

Голубіють снами марення задумні,
Стеляться туманно сизі спориші.
Пише хтось романи довгі і розумні,
Ви ж — лише історію людської душі.

Мабуть, Вам байдуже до усіх канонів.
Форма — тільки форма. Дивитесь углиб!
Серцем проникаєте в болю передзвони,
Ви переболіти за усіх змогли б!

І від передзвонів "Сонячних кларнетів" —
До "мучніе-українців", потоплених в крові.
Бачите в людському серці — ціле небо,
А в очах веселих — музи світові!..

Алла СУЛИМА

Читаю душі, наче книги я...
Павло Тичина
Чужа душа — п'їтьма. Ніхто не знає,
Які у ній думки і почуття,
Вона в безодню чорну поринає
Чи тягнеться до світлого життя.
Де ж геній той, що зможе розгадати
Цю загадку, заховану в очах,
Цю книгу долі, кинуту за рати
Сердечь?! До них же не знайти

Й свою не здатна душу прочитати,
Гортаю я пожевлі сторінки,
А там лише відірвані цитати
І власні недописані рядки...

Холодна кава облеже вуста.
Сльїзми доллю я чашку аж по вінця.
Ці днї такі претемні неспроста —
Мій янгол-поводир зламав вже крильця.
Нема опори, святості нема,
І терпне серце в грудях, гїркне день.
Зі мною лиш весни німа мара
Доп'є цей слїзно-кавовий коктейль.
Впадемо, п'яні, в дике одкровення
І янгола оплачем солов'їно.
Й можливо, упаде благословенням
Мені з небес хоча б одна пір'їна...

Катерина ПРИЛИПКО

"ПРИЙОМ У ЛІКАРЯ"

або "Не знаю, що болить"
(Варіація на "Ви знаєте,
як липа шелестить")

Лікар:
Ви знаєте, як липа шелестить?
А як цілються із сонцем квіти?
А чому шрами-зморшки - гордість діда?
А те, як понад все кохають мить?..

Він затуляє сонце долон'ятами
І вперто: "Лікарю! Мос життя!"
Байдуже, чи багатство чи сміття.
І дід теж твій зі слїзми немовляти.

Ви знаєте, як липа шелестить?
Ви знаєте?! А в вас душа болить?..

Марія ГОЛУБ

ПОЛЮБИТИ МІСТО...

Місто чуже, неначе вороже. Люди, яким байдуже. З "відсутніми" обличчями, потупленими поглядами, безініціативним блиском в очах. Кожен в собі: у власних проблемах, хвилюваннях, відчуттях. Скільки невимовно цікавого можна почути в думках тих, хто байдуже дивиться у шибки вагонів метро! Та все це недоступне, закрите. Тому здається, що місто приймає холодно, навіть вороже, ці широко-розплющені провинційні оченята, які "ловлять гав" навколо, намагаючись не пропустити жодної подоробиці, шаріючись від тієї чарівливої величності, котрої досі не знали. А далі втома. Ніхто не розділяє того крейзанутого душевного пориву, іронічно піднімаючи брову у відповідь на широкосяючу посмішку. Нарешті місто докричалося до тебе з повідомленням, що ти тут зовсім чужа. Ти непотрібна плямка на фоні загального сірого темпу життя. Похнюпившись, ледь втискуєшся у вагон метро в час пік, поспішаючи на автобус додому: сил вже немає лишатися в цій величній чужій порожнечі. Знову пропустила станцію і "вивалилася" разом з натовпом на наступній. Ручка відірвалася від сумки, ще -5% настрою... Але раптом бачиш ко людину! Не має значення, друг, подруга, однокласник, сусід чи просто давній знайомий. Такий самий розгублений, весь в собі, але такий рідний-рідний, неначе ви найближчі родичі! Тебе помічають. Радості немає меж: готова кинутися в обійми, кричати, як рада бачити цю людину і говорити-говорити-говорити... До пізнього вечора гуляти містом, зробити купу фото, говорити про все на світі, казати те, що ніколи не сказати б цієї людині за інших обставин. Ледь встигнути на останню маршрутку і цілий 3 години гадувати все-все, що відбулося за день, сотні разів подумки радити можливості побувати в цьому місті і в цей час, і тисячі разів дякувати долі, що ти знаєш цю ЛЮДИНУ! Знаєш того, хто знову зміг вселити в твою душу найкращі в світі відчуття повноти твого життя та бажання приїжджати знову і знову. І нарешті зрозуміти, що полюбила це місто на все життя...

Педагогічні

Газета Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

ВІСТІ

Засновник: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини.
Головний редактор — кандидат філологічних наук, - доцент Н. А. ЦИМБАЛ.
Макетування та верстка — Є. М. ПИЛИПЕНКО.
Технічний редактор — І. С. ТКАЧУК.
Наша адреса: 20300, м. Умань, вул. Садова, 28

- За зміст і достовірність відповідальність несе автор публікацій.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Редакція залишає за собою право виправляти і скорочувати матеріали.

Газета надрукована Уманським комунальним видавничо-поліграфічним підприємством Черкаської обласної ради.

Реєстраційний номер ЧС №610
Тираж 1500 прим.
Замовлення №1

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

ОГОЛОШУЄ НАБІР ЗА ОСВІТНЬО-КВАЛІФІКАЦІЙНИМ РІВНЕМ "БАКАЛАВР" НА 2011-2012 РОКИ

Напрямок підготовки	Форма навч.	Термін навч.	Сертифікати, вступні іспити, творчі конкурси
ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ тел. – 5-20-80			
Факультет фізичного виховання тел. – 3-88-51			
Фізичне виховання (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Заочна	2+1 р.	фізичне виховання (вступне випробування)
Фізичне виховання	Денна Заочна	4+1 р.	фізичне виховання (творчий конкурс), біологія, українська мова та література (сертифікати)
Факультет соціальної педагогіки та практичної психології тел. – 3-53-08			
Соціальна педагогіка. Фізичне виховання	Денна Заочна	4+1 р.	іноземна мова або біологія, історія України, українська мова та література (сертифікати)
Соціальна педагогіка. Практична психологія (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	соціальна педагогіка (співбесіда)
Практична психологія. Спеціалізація: соціальна педагогіка	Денна Заочна	4+1 р.	біологія, історія України або іноземна мова, українська мова та література (сертифікати)
Економічний факультет тел. – 5-20-80			
Маркетинг (торгівля*, товарознавство у митній справі*, фінансовий маркетинг*)	Денна Заочна	4+1 р.	математика, історія України або географія, українська мова та література (сертифікати)
Фінанси і кредит (банківська діяльність*, правове регулювання фінансової діяльності*)	Денна Заочна	4+1 р.	математика, історія України або географія, українська мова та література (сертифікати)
Економіка підприємства (економіка і право*, інвестиційна та фінансова діяльність*)	Денна Заочна	4+1 р.	математика, історія України або географія, українська мова та література (сертифікати)
Фінанси і кредит (банківська діяльність*, правове регулювання фінансової діяльності*) (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	економічна теорія (вступне випробування)
Економіка підприємства (економіка і право*, інвестиційна та фінансова діяльність*) (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	економічна теорія (вступне випробування)
Маркетинг (торгівля*, товарознавство у митній справі*, фінансовий маркетинг*) (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	географія, історія України або іноземна мова, українська мова та література (сертифікати)
Гуризм (менеджмент туристичної індустрії*, менеджмент готельного господарства*, організація зеленого (сільського) гуризму*)	Денна Заочна	4 р.	географія, історія України або іноземна мова, українська мова та література (сертифікати)
Готельно-ресторанна справа**	Денна Заочна	4 р.	українська мова та література, іноземна мова, географія або історія України (сертифікати)
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ДИТИНИ тел. – 3-23-23			
Факультет дошкільної освіти тел. – 3-45-33			
Дошкільна освіта. Практична психологія (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	педагогіка дошкільна, психологія дитяча (вступне випробування)
Дошкільна освіта. Корекційна освіта (логопедія) (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Заочна	2+1 р.	педагогіка дошкільна, психологія дитяча (вступне випробування)
Дошкільна освіта. Початкова освіта	Денна	4+1 р.	біологія, математика або історія України, українська мова та література (сертифікати)
Дошкільна освіта. Практична психологія	Денна Заочна	4+1 р.	біологія, математика або історія України, українська мова та література (сертифікати)
Дошкільна освіта. Корекційна освіта (логопедія)	Денна Заочна	4+1 р.	біологія, іноземна мова або історія України, українська мова та література (сертифікати)
Корекційна освіта (логопедія)	Денна	3+1 р.	біологія, іноземна мова або історія України, українська мова та література (сертифікати)
Факультет початкової освіти тел. – 3-23-23			
Початкова освіта. Практична психологія (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	педагогіка, психологія (вступне випробування)
Початкова освіта. Практична психологія	Денна Заочна	4+1 р.	біологія або історія України, математика, українська мова та література (сертифікати)
Початкова освіта. Спеціалізація: шкільне бібліотекознавство*	Денна	4+1 р.	педагогіка, психологія (вступне випробування)
Початкова освіта. Спеціалізація: фізична культура*	Денна	4+1 р.	педагогіка, психологія (вступне випробування)
Початкова освіта. Спеціалізація: іноземна мова (англійська)*	Денна	4+1 р.	педагогіка, психологія (вступне випробування)
Початкова освіта. Спеціалізація: іноземна мова (англійська)* (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності та спеціалізації)	Денна	2+1 р.	педагогіка, психологія (вступне випробування)
Мистецько-педагогічний факультет тел. – 3-23-23			
Хореографія. Спеціалізація: художня культура*	Денна Заочна	4+1 р.	хореографія (творчий конкурс), історія України, українська мова та література (сертифікати)
Хореографія. Спеціалізація: художня культура* (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Заочна	2+1 р.	хореографія (вступне випробування)
Музичне мистецтво. Спеціалізація: художня культура* (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	музика (вступне випробування)
Музичне мистецтво. Соціальна педагогіка	Денна	4+1 р.	музика (творчий конкурс), історія України, українська мова та література (сертифікати)
Образотворче мистецтво. Спеціалізація: художня культура* (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	образотворче мистецтво (вступне випробування)
Образотворче мистецтво. Спеціалізація: дизайн*	Денна	4+1 р.	образотворче мистецтво (творчий конкурс), історія України, українська мова та література (сертифікати)
ІНСТИТУТ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧНОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ тел. – 5-21-91			
Технологічно-педагогічний факультет тел. – 5-21-91			
Технологічна освіта. Спеціалізація: інформатика* (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	2+1 р.	технології (вступне випробування)
Технологічна освіта (технічна або обслуговуюча праця). Спеціалізація: інформатика*	Денна Заочна	4+1 р.	технології (вступне випробування)
Технологічна освіта (технічна або обслуговуюча праця). Спеціалізація: фізична культура*	Денна Заочна	4+1 р.	технології (вступне випробування)
Професійна освіта. Харчові технології	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Деревообробка	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Комп'ютерні технології**	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Харчові технології (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Деревообробка (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Комп'ютерні технології** (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Професійна освіта. Технологія виробів легкої промисловості (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності)	Денна Заочна	4+1 р.	фізика або хімія (сертифікат), математика (сертифікат), українська мова та література (сертифікат)
Фізико-математичний факультет тел. – 5-90-84			
Фізика (інформатика*, математика, хімія, природознавство*, технологічна освіта – за вибором)	Денна Заочна	4+1 р.	фізика, математика або хімія, українська мова та література (сертифікати)
Математика (інформатика*, економіка*, фізика – за вибором)	Денна Заочна	4+1 р.	математика, фізика або іноземна мова, українська мова та література (сертифікати)

Природничо-географічний факультет - 5-05-42			
Географія. Біологія. Спеціалізація: краєзнавчо-туристична робота*	Денна Заочна	4+1 р.	географія, історія України або математика, українська мова та література (сертифікати)
Біологія. Практична психологія	Денна	4+1 р.	біологія, фізика або хімія, українська мова та література (сертифікати)
Біологія. Хімія	Денна Заочна	4+1 р.	біологія, фізика або хімія, українська мова та література (сертифікати)
Хімія. Спеціалізація: інформатика*	Денна	4+1 р.	хімія, фізика або математика, українська мова та література (сертифікати)
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА тел. – 3-78-96			
Історичний факультет тел. – 3-40-44			
Історія. Спеціалізація: правознавство*	Денна Заочна	4+1 р.	історія України, іноземна мова або географія, українська мова та література (сертифікати)
Історія. Спеціалізація: людина і світ*	Денна	4+1 р.	історія України, іноземна мова або географія, українська мова та література (сертифікати)
Історія. Географія	Денна Заочна	4+1 р.	історія України, іноземна мова або географія, українська мова та література (сертифікати)
Факультет української філології тел. – 3-05-88			
Філологія. Українська мова і література. Спеціалізація: українознавство*	Денна Заочна	4+1 р.	українська мова та література, історія України, іноземна мова або російська мова (сертифікати)
Філологія. Українська мова і література. Спеціалізація: російська мова*	Денна	4+1 р.	українська мова та література, історія України, іноземна мова або російська мова (сертифікати)
Філологія. Українська мова і література. Спеціалізація: польська мова*	Денна	4+1 р.	українська мова та література, історія України, іноземна мова або польська мова (сертифікати)
Філологія. Українська мова і література. Мова і література (англійська)	Денна	4+1 р.	українська мова та література, історія України, іноземна мова або російська мова (сертифікати)
Філологія. Українська мова і література. Спеціалізація: редагування освітніх видань*	Денна Заочна	4+1 р.	українська мова та література, історія України, іноземна мова або російська мова (сертифікати)
Філологія. Українська мова і література. Спеціалізація: редагування освітніх видань* (для осіб, що мають кваліфікацію молодшого спеціаліста з відповідної спеціальності або початкового навчання)	Заочна	2+1 р.	українська мова та література (вступне випробування)
Факультет іноземної філології тел. – 4-04-93			
Філологія. Мова і література (англійська)	Заочна	4+1 р.	іноземна мова, історія України, українська мова та література (сертифікати)
Філологія. Мова і література (англійська). Спеціалізація: німецька мова*	Денна	4+1 р.	іноземна мова, історія України, українська мова та література (сертифікати)
Філологія. Мова і література (англійська). Спеціалізація: французька мова*	Денна	4+1 р.	іноземна мова, історія України, українська мова та література (сертифікати)

*Кваліфікація за спеціалізацією записується у додатку до диплому
**Передбачається відкриття напрямку підготовки

Спеціальність	Терм. навч.	Вступні випробування
Біологія. Спеціалізація: хімія	2 р.	за фахом обраної спеціальності
Географія. Спеціалізація: краєзнавчо-туристична робота	2 р.	
Математика. Спеціалізація: інформатика	2 р.	
Фізика. Спеціалізація: інформатика	2 р.	
Технологічна освіта. Спеціалізація: інформатика	2 р.	
Початкова освіта. Спеціалізація: практична психологія	2 р.	
Практична психологія	2 р.	українська мова
Соціальна педагогіка. Спеціалізація: практична психологія	2 р.	
Фізичне виховання	2 р.	
Дошкільна освіта. Спеціалізація: корекційна освіта	2 р.	
Філологія. Українська мова і література. Спеціалізація: редагування освітніх видань	2 р.	історія України
Історія. Спеціалізація: правознавство	2 р.	
Фінанси і кредит	2 р.	
Економіка підприємства	2 р.	математика

ВАРТІСТЬ НАВЧАННЯ

Педагогічні спеціальності		Спеціальності економічного факультету	
денна форма навчання:	заочна форма навчання:	денна форма навчання:	заочна форма навчання:
бакалаври – 5693 грн.	бакалаври – 3746 грн.	бакалаври – 7192 грн.	бакалаври – 4045 грн.
спеціалісти – 6294 грн.	спеціалісти – 4345 грн.	спеціалісти – 7492 грн.	спеціалісти – 4495 грн.
магістри – 7192 грн.	магістри – 4795 грн.	магістри – 7792 грн.	магістри – 5244 грн.
	перепідготовка – 4944 грн.		перепідготовка – 5543 грн.

Прийом документів на денну форму навчання за ОКР бакалавр з 1.07 до 31.07.2011 року (для осіб, які складатимуть вступні випробування у формі творчого конкурсу, — до 17.07.2011 року. Для осіб, що мають право на складання вступних іспитів в університеті, — до 22.07.2011 року. Для осіб, що вступатимуть до університету на базі ОКР молодший спеціаліст, — до 22.07.2011 року. Вступні випробування з 17.07 по 31.07.2011 року).

Прийом документів на заочну форму навчання за ОКР бакалавр з 11.07 до 2.08.2011 року (для осіб, які складатимуть вступні випробування у формі творчого конкурсу, — до 24.07.2011 року. Для осіб, що мають право на складання вступних іспитів в університеті, — до 24.07.2011 року. Для осіб, що вступатимуть до університету на базі ОКР молодший спеціаліст, — до 24.07.2011 року. Вступні випробування з 25.07 по 2.08.2011 року).

Для вступу подаються такі документи: документ державного зразка про повну загальну середню освіту (документ про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень), додаток до нього з оцінками; медичну довідку за формою 086-О; 6 фотокарток розміром 3x4 см; 2 конверти з марками; сертифікат (сертифікати) Українського центру оцінювання якості освіти з предметів, що виносяться на конкурс. Паспорт (та ксерокопію 1, 2 та 11 стор.); копію: ідентифікаційного коду, посвідчення про приписку до призовної дільниці (військової квиток) та документи, що дають право на пільги. Документи вступник пред'являє особисто. Звергаємо Вашу увагу, що:

- особи, які здобули повну загальну середню освіту у 2007 році і раніше, мають право брати участь у конкурсі за результатами ЗНО або за результатами вступних іспитів;
- вступники мають право подавати сертифікати видані у 2008, 2009, 2010, 2011 роках;
- вступник може подати сертифікати з непрофільних загальноосвітніх предметів (предмету) нижче 124 балів, за умови, якщо кількість балів з профільного - 170 і вище балів;
- особам, які в 2011 році закінчили підготовчі курси при університеті на природничо-географічні, фізико-математичні напрями підготовки при вступі на відповідний напрямок додається 20 балів;
- особи, які в 2011 році не брали участь у зовнішньому незалежному оцінюванні мають право на складання тільки вступних іспитів в університеті (громадяни, звільнені зі строкової військової служби в рік вступу до ВНЗ; військовослужбовці рядового, сержантського та старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом та особи, які мають захворювання з переліку захворювань, що можуть бути перешкодою для проходження ЗНО).

АДРЕСА УНІВЕРСИТЕТУ:
20300, Черкаська обл., м. Умань, вул. Садова, 2
ТЕЛЕФОНИ ДЛЯ ДОВІДОК:
(04744) 5-05-08; 5-22-49; 3-45-82
Наш сайт: www.udpu.org.ua
E-mail: vstupidpu@udpu.org.ua